



## Τα προβλήματα της *Caretta caretta* στο Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς



Σοβαρά προβλήματα αντιμετωπίζει το προστατευόμενο είδος της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* κατά τη διάρκεια της ωοτοκίας της στις αμμώδεις παραλίες του Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς.

Η διάβρωση των ακτών, η ανεξέλεγκτη απόθεση πλαστικών και άλλων απορριμμάτων, η κίνηση τροχοφόρων οχημάτων, η αυθαίρετη δόμηση, οι καθαρισμοί της παραλίας με ειδικά οχήματα σε ημερομηνίες που δεν επιτρέπεται λόγω της ωοτοκίας, αλλά και η φω-

τορρύπανση, είναι τα σημαντικότερα προβλήματα που έχουν καταγραφεί.

Το μέλος της ΟΙΚΙΠΑ και υπεύθυνος του προγράμματος παρακολούθησης της φωλεοποίησης της *Caretta caretta* στο Εθνικό Πάρκο, **Διονύσης Μανάσης**, κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για την παρατηρούμενη υποβάθμιση σημαντικού τμήματος των ακτών του Εθνικού Πάρκου.

Λεπτομέρειες στη σελίδα 4

### Διήμερη εκδρομή στην Μονεμβασιά 8-9 Οκτωβρίου

Η Μονεμβασιά θα είναι ο βασικός προορισμός της Φθινοπωρινής οικοτουριστικής εξόρμησης της ΟΙΚΟ-παρέας μας, το δεύτερο Σαββατοκύριακο του Οκτώβρη. Προορισμός μας θα είναι η μοναδική αυτή καστροπολιτεία, το σταυροδρόμι του πολιτισμού ανά τους αιώνες.

Θα επισκεφτούμε το θαυμάσιο Σπήλαιο της Καστανιάς, το πανέμορφο απολιθωμένο δάσος των Βοιών και θα περιηγηθούμε στα μονοπάτια της Λακωνικής γης, καθώς



και τη **Νεάπολη**, τη μικρή παραθαλάσσια κωμόπολη στο νοτιανατολικό άκρο του Λακωνικού κόλπου.

Πληροφορίες- δηλώσεις συμμετοχής στο 2610-321010

### ΤΟ ΝΕΟ ΩΡΑΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

Να ενημερώσουμε τους φίλους για το νέο ωράριο λειτουργίας της γραμματείας στο στέκι μας, που έχει ως εξής:

Κάθε Δευτέρα, Πέμπτη και Παρα-

σκευή η γραμματεία θα λειτουργεί 7.00-9.00 μ.μ. και κάθε Τρίτη και Τετάρτη 9.00 π.μ. -15.00 μ.μ.

Η εβδομαδιαία συνάντηση των μελών της κίνησης, πραγματοποιείται (σταθερά εδώ και 36 χρόνια!) κάθε Δευτέρα 9.00-11.00 μ.μ.

Θα χαρούμε να σας δούμε στο στέκι μας!

### Δημιουργική ανακύκλωση και περιβαλλοντική εκπαίδευση στο επίκεντρο των προγραμμάτων Erasmus της ΟΙΚΙΠΑ!

Σημαντικές διακρατικές συναντήσεις και δράσεις πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού στα πλαίσια της συμμετοχής της ΟΙΚΙΠΑ σε δύο Ευρωπαϊκά προγράμματα. Πρόκειται για το "RecyclART", που συμμετέχει ως συντονίστρια οργάνωση, και για το "Agents of change" ως εταίρος.

Στα πλαίσια αυτών των προγραμμάτων αντιπροσωπείες της ΟΙΚΙΠΑ πήραν μέρος στις διεθνείς συναντήσεις εταί-



ρων, που έγιναν στα **Τίρανα** της Αλβανίας για το πρώτο και στην πρωτεύουσα της Τουρκίας **Άγκυρα** για το δεύτερο.

Λεπτομέρειες στη σελίδα 8



# Οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας απάντηση στην ενεργειακή κρίση

Του Παναγή Τουλιιάτου\*

**Τ**ον τελευταίο καιρό διαβάζουμε στα ΜΜΕ για προσφυγές διαφόρων συλλόγων και φορέων και στη συνέχεια εκδόσεις αποφάσεων για τη μη χρήση ανεμογεννητριών σε διάφορες επιλεγμένες περιοχές. (Αναφέρομαι στο συγκεκριμένο είδος ΑΠΕ, διότι τα άλλα είναι σχεδόν άγνωστα σε εμάς). Κατ' εμέ τα πράγματα είναι πάρα πολύ απλά και γι' αυτό βάζω τα παρακάτω ερωτήματα:

- Έχουμε συνειδητοποιήσει ως υπεύθυνοι πολίτες τι ακριβώς θέλουμε από τη ζωή μας; Προφανώς δεν υπάρχει άνθρωπος που να μη θέλει την άνεσή του κι όλα αυτά που περικλείονται στη στενή έννοια αυτού που λέμε πολιτισμός. Η εξέλιξη όλων αυτών έγινε με τον εξηλεκτρισμό. Ο ηλεκτρισμός είναι η ευκολότερη αποδοτικότερη και σχεδόν η καθαρότερη πηγή ενέργειας από περιβαλλοντικής άποψης.
- Έχουμε αντιληφθεί ότι το αγαθό αυτό αποκτάται με την καύση υδρογονανθράκων κατά βάση ή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που μας τις παρέχει απλόχερα η φύση; (ΑΠΕ). Υπάρχουν και άλλες πηγές ενέργειας όπως η πυρηνική και η καύση της βιομάζας, αλλά τις αποφεύγουμε λόγω επικινδυνότητας και άγνοιας.
- Έχουμε αντιληφθεί ότι τα παγκόσμια αποθέματα υδρογονανθράκων είναι περιορισμένα και μόλις που φθάνουν για τα επόμενα 50 χρόνια, όπως λένε οι ειδικοί; Το ότι οι πηγές, έστω αυτών των υδρογονανθράκων, δεν είναι προσιτές σε όλους, αλλά σε λίγους; Σήμερα δυστυχώς ζούμε όλοι μας τον ωμό εκβιασμό από τους ολίγους. Η ενέργεια, δυστυχώς, έγινε ένα στρατηγικό εργαλείο εκμετάλλευσης.

**Πώς μπορούμε να αντιδράσουμε εμείς ως κοινωνία μπροστά σε αυτά τα διλήμματα;** (των περιορισμένων αποθεμάτων υδρογονανθράκων - την εκμετάλλευση από τους λίγους και τέλος το περιβαλλοντικό πρόβλημα).

## Μία είναι η απάντηση:

Να αποκτήσουμε την αυτονομία μας. Αυτό όμως μπορεί να γίνει, αν έχουμε ως χώρα τις διαθέσιμες πηγές ενέργειας:

- Βασικά υδρογονάνθρακες. Στην πράξη έχουμε μηδενικά αποθέματα.
- Διαθέσιμη Υδροηλεκτρική ενέργεια. Στην πράξη οι Υδροηλεκτρικές μονάδες συμμετέχουν σ' ένα μικρό ποσοστό στην εγχώρια κατανάλωση κι αυτό ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες.
- Τα Βιοκαύσιμα. Είναι άγνωστα προς εμάς, διότι αφεθήκαμε στους εύκολους και φθηνούς υδρογονάνθρακες και στις
- ΑΠΕ που μας τις δωρίζει η ίδια η φύση και οι οποίες είναι ανανεώσιμες. Ήλιος και άνεμος.



Εδώ μπορεί να θέσει κάποιος το ερώτημα: Γιατί η ανθρωπότητα δεν πήγαινε εξ αρχής σε αυτές τις πηγές - ήλιος και άνεμος - και ασχολήθηκε και ανέπτυξε την τεχνολογία καύσης των υδρογονανθράκων;

Η απάντηση είναι απλή: **Διότι οι πηγές αυτές, εκτός του ότι είναι ήπιες, δεν έχουν σταθερή και συνεχή απόδοση.** Για παράδειγμα τα φωτοβολταϊκά αποδίδουν όσο υπάρχει ήλιος λαμπερός. Τη νύκτα δεν αποδίδουν. Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει και με τις ανεμογεννήτριες. Αυτές αποδίδουν όσο υπάρχει ποσότητα και ένταση αέρα. Οι επιστήμονες έχουν κατατάξει όλες τις πηγές ενέργειας που μπορεί να αποκτήσει ο άνθρωπος ανάλογα με την «πυκνότητά» τους (πόση ενέργεια μπορούμε να παράγουμε ανά τετραγωνικό μέτρο). Τη μεγαλύτερη πυκνότητα λοιπόν την έχουν οι υδρογονάνθρακες, ακολουθεί η πυρηνική και μετά έρχονται οι ΑΠΕ.

Είναι εύκολο να πάμε στην εκμετάλλευση μόνο των ΑΠΕ; Σαφώς όχι και δε μπορούν να αντικαταστήσουν πλήρως τους υδρογονάνθρακες, παρά ένα ποσοστό αυτών.

**Θα πρέπει να αντιληφθούμε όλοι μας ότι δεν υπάρχει άλλος εύκολος δρόμος.**

Αν θέλουμε να διατηρήσουμε τις ανέσεις μας και τον πολιτισμό μας θα πρέπει να ασχοληθούμε πλέον με τους δύσκολους δρόμους. Γι' αυτό τον μεγαλύτερο ρόλο τον έχει η σωστή παιδεία και η πληροφόρηση. Η Υπεύθυνη, η τεκμηριωμένη και η συνεχής, τόσο για τον προγραμματισμό όσο και για τον απολογισμό. Το ποσοστό συμμετοχής των ΑΠΕ στη συνολική κατανάλωση ενέργειας στον τόπο μας θα πρέπει να αναφέρεται με κάθε ευκαιρία. Κάποτε στους λογαριασμούς ηλεκτρικής κατανάλωσης αναφέρονταν και τα ποσοστά συμμετοχής από κάθε πηγή ενέργειας. Τώρα έχει καταργηθεί και αυτό. Όλες οι ενέργειες προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να είναι διάφανες. Η όποια ατεκμηρίωτη φωνή θα πρέπει να μελετάται και να απαντάται άμεσα.

Για παράδειγμα θα φέρω τις πυρκαγιές που είχαμε πριν λίγα χρόνια στην περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας, που φαινόταν από την πόλη μας. Αμέσως στα social media και σε μερίδα των ΜΜΕ βγήκε το πόρισμα ότι η φωτιά προκλήθηκε από εμπρησμό με σκοπό την χωροθέτηση εγκατάστασης ανεμογεννητριών. Βέβαια δεν ίσχυε τίποτε από όλα αυτά, αλλά ο σπόρος της αμφισβήτησης, της άρνησης και της μιζέριας είχε πέσει. Ίσα ίσα όπου υπάρχει φωτιά δεν αποδίδεται η έκταση αυτή για χρήση ανεμογεννητριών, αυτό έχει κατοχυρωθεί και με Π.Δ. Θα μπορούσαμε ακόμη να πούμε με σιγουριά ότι όπου υπάρχουν ανεμογεννήτριες δε θα υπάρξει φωτιά. Αυτό τουλάχιστον έχει δείξει η εμπειρία μέχρι σήμερα.

Άλλο παράδειγμα. Πέρυσι τελεσιδίκησε η προσφυγή στο Συμβούλιο Επικρατείας μιας περιβαλλοντικής οργάνωσης για τη δημιουργία αιολικού πάρκου στο ακρωτήριο Καφηρέας στη Νότια Εύβοια, η οποία εκκρεμούσε 20 χρόνια. Βέβαια μετά από τόσα χρόνια τα δεδομένα έχουν αλλάξει και ο επενδυτής ακύρωσε την επένδυση. Και σ' αυτή την περίπτωση η δικαιοσύνη έκανε το θαύμα της. Πέρασαν 20 ολόκληρα χρόνια για να πάρει απόφαση!...

**Τα πρόσφατα γεγονότα σε παγκόσμιο επίπεδο μας θύμισαν ότι δε θα πρέπει να θεωρούμε τίποτε δεδομένο.** Μέσα σε δύο μήνες άλλαξαν τα πάντα. Η περίφημη «απολιγνιτοποίηση», που αγωνίσθηκαν τόσες και τόσες περιβαλλοντικές οργανώσεις, πήγε περίπατο. **Δε μας μένει τίποτε άλλο από το να εκμεταλλευτούμε με σύνεση** - με τον καλύτερο τρόπο όσο αφορά στην κοινωνία αλλά και το περιβάλλον - **τις ΑΠΕ που μας δώρισε η φύση.** Είναι μία ευκαιρία να δείξουμε το αγωνιστικό μας ενδιαφέρον προς αυτόν το στόχο.

\*Τουλιιάτος Παναγής  
Στέλεχος της Εταιρείας Κοινωνικής Δράσης και Πολιτισμού Κοινο\_Τοπία



# Τέχνες & Πολιτισμός

Η Δημοτική Πινακοθήκη της Πάτρας, συνεχίζοντας την εικαστική της δράση και το Φθινόπωρο, σε συνεργασία με το MOMus-Μουσείο Άλεξ Μυλωνά συνεχίζει την έκθεση «**Κορνήλιος Γραμμένος, Προσωδίες & Ραιψωδίες**». Τα εγκαίνια έγιναν την Παρασκευή 15 Απριλίου και η διάρκεια της έκθεσης θα είναι έως την Παρασκευή 30 Σεπτεμβρίου.

Μέσα από τη διοργάνωση της συγκεκριμένης έκθεσης, ο Πολιτιστικός Οργανισμός συμβάλλει στη γνωστοποίηση καλλιτεχνικών κινημάτων, τάσεων και δημιουργιών.

Οι πρωτοβουλίες ομάδων πολιτών συχνά συμβάλλουν στην κατανόηση, τη μελέτη και την προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και παράδοσης, προωθώντας έτσι και τον οικολογικό χαρακτήρα των μορφών διαβίωσης και διαχείρισης του χώρου διαβίωσης και ένα τέτοιο λαμπρό παράδειγμα είναι η συλλογικότητα **Μπουλούκι**.



Το **Μπουλούκι** είναι μία διεπιστημονική συλλογικότητα, που ασχολείται με τη μελέτη των παραδοσιακών υλικών και τεχνικών δόμησης.

Η λέξη «μπουλούκι» αναφέρεται στα σινάφια των μαστόρων που μετακινούνταν ιστορικά από τόπο σε τόπο σε αναζήτηση εργασίας. Στόχος της ομάδας είναι να εντοπίσει και να καταγράψει τη γνώση των κοινοτήτων, των ομάδων ή και των μεμονωμένων ατόμων σχετικά με τις

παραδοσιακές τεχνικές δόμησης και τα υλικά, να μελετήσει και να αναδείξει τη γνώση αυτή μέσω εργαστηρίων και ολοκληρωμένων κατασκευαστικών έργων που οργανώνονται σε συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες. Στις εργασίες της ομάδας συγκαταλέγονται η διεξαγωγή έρευνας, η διοργάνωση εργαστηρίων, συμποσίων και εν γένει πολιτιστικών και εκπαιδευτικών δράσεων, καθώς και η υλοποίηση κατασκευαστικών έργων σε συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες και τους εμπλεκόμενους φορείς.

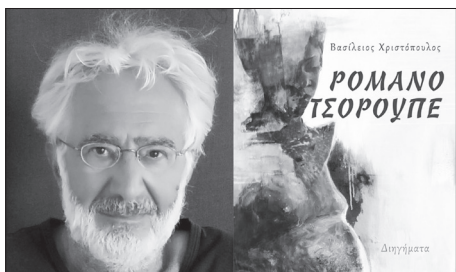
Μέχρι σήμερα, το Μπουλούκι έχει εργαστεί κυρίως **στις ορεινές περιοχές της Ηπείρου**, όπου έζησαν και έδρασαν σημαντικοί τεχνίτες, αλλά και συνυφάνθηκαν διάφοροι πολιτισμοί των Βαλκανίων. «Σκοπός μας είναι να προσεγγίσουμε βιωματικά την πολιτιστική κληρονομιά, μέσα από τις διαδικασίες της δημιουργίας, της επισκευής και της δόμησης, προκειμένου να συνεισφέρουμε στη μελέτη

των παραδοσιακών τεχνικών, ως ένα ζωντανό πεδίο γνώσης προσανατολισμένο στις σύγχρονες οικοδομικές πρακτικές, πέραν της συντήρησης και της τεκμηρίωσης».

Για την επίτευξη των στόχων του, το Μπουλούκι έχει αναπτύξει ένα δίκτυο συνεργατών, όπως σημαντικά ακαδημαϊκά ιδρύματα στην Ελλάδα — το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Πανεπιστήμιο Πατρών και το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων — αλλά και καταξιωμένους καθηγητές διαφορετικών ειδικοτήτων, καθώς και επαγγελματίες στους τομείς της αποκατάστασης και της διαχείρισης της κληρονομιάς, οι οποίοι έχουν δώσει διαλέξεις και έχουν παρουσιάσει το έργο τους στο πλαίσιο των δράσεων του Μπουλουκιού.

Από τον Μάιο του 2018, το Μπουλούκι δραστηριοποιείται ως Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία με έδρα την Αθήνα.

## Βιβλιοπαρουσίαση



**Βασίλης Χριστόπουλος**  
«Ρομανό Τσορουπέ»  
Εκδόσεις Ένεκε

Το «Ρομανό Τσορουπέ» (Τσιγγάνικη Φτώχεια) περιέχει εννιά διηγήματα εμπνευσμένα από τη ζωή των Ρομά. Όπως σημειώνει ο συγγραφέας, «οι ήρωες των εννιά διηγημάτων δεν είναι οι αδούλωτοι και ελεύθεροι Τσιγγάνοι του Ρομαντισμού, που αδιαφορούν για το αύριο, που τους αρέσει να βρίσκονται on the road, που γλεντοκοπάνε με κάθε ευκαιρία. Είναι άνθρωποι της ανάγκης, που ζουν και κυκλοφορούν στο κοινωνικό περιθώριο, «διαφανείς» και «αόρατοι». Συνεχώς πρέπει να μηχανεύονται τρόπους για την καθημερινή τους επιβίωση. Πολλοί δεν τα καταφέρνουν χωρίς τις πανάρχαιες τέχνες: ζητιανιά και κλεψιά, «ντιλεμένκο» και «τζορνιπέ».

«Με μια γραφή ωριμότητας και σπάνιας ευαισθησίας ο συγγραφέας σκύβει και δίνει φωνή σε ένα από τα πιο δοκιμασμένα και τραγικά παραμελημένα μέλη της ελληνικής κοινωνίας. Υψώνει την φωνή του και δίνει φωνή στους

φτωχούς, στους ύστατους, στους ανέγιχτους, στους τσιγγάνους, στους Ρομά. Καθώς η κοινωνία μας δοκιμάζεται από την κρίση και την λεηλασία, όπου οι ανυπεράσπιστοι και οι ύστατοι είναι τα πρώτα και παντοτινά θύματα, ο Βασίλης Χριστόπουλος αρθρώνει τον λόγο της αυθεντικής λογοτεχνίας που υπερασπίζεται τον άνθρωπο».



**Αντώνης Μπουλουτζάς**  
«Το Ξύπνημα της Πατρινέλλας»  
Εκδόσεις Νίκας

Το Στοιχείο του Κάστρου ξυπνάει. Και όλοι χάνουν τον ύπνο τους... Ένας δυνατός σεισμός τραντάζει μια νύχτα την Πάτρα. Και με το ξημέρωμα αποκαλύπτεται κενή η εσοχή ψηλά στο νότιο τείχος του Κάστρου, όπου έστεκε η εμβληματική προτομή του Πατρέα, ιδρυτή της πόλης.

Για τους πολλούς, ο μαρμάρινος μισός κορμός με κεφάλι γενειοφόρου άνδρα είναι η Πατρινέλλα, το στοιχείο, που προστατεύει την πόλη και προειδοποιεί βγάζοντας ανατριχιαστικά κρωξίματα όποτε έρχεται κάποιο κακό. Η αρπαγή της, λένε, πρόκειται να φέρει δυστυχία και δεινά. Ο εφιάλτης αρχίζει: ένας ύποπτος πέφτει νεκρός έξω από το Φρούριο με μία σχίζα από σπασμένο κλαδί δένδρου καρφωμένη στο κεφάλι. Κάποιος άλλος βρίσκει φρικτό τέλος σε τροχαίο δυστύχημα, και

ένα ζευγάρι παράνομων αλληλοσκοτώνεται, ενώ σημειώνονται εμφανίσεις φαντασμάτων που μεταφέρουν μηνύματα και ζοφερές προειδοποιήσεις. Ο τρόμος σκιάζει την Πάτρα.

Οι σεισμοί επαναλαμβάνονται κάθε πρωί την ίδια πάντα ώρα και η περιοχή μέσα και γύρω από το Φρούριο μετατρέπεται σε ένα τρομακτικό πεδίο, όπου αναβιώνουν φονικές σκηνές του παρελθόντος και εκδηλώνονται παραφυσικά φαινόμενα. Η κατάσταση χειροτερεύει, όταν μια γυναίκα πεθαμμένη πριν από τριακόσια χρόνια εμφανίζεται ανάμεσα στους ζωντανούς! Και δείχνει πολύ θυμωμένη...

## εν αιθρία

**ΚΩΔ.ΕΛΤΑ 110002**  
Περιοδική Έκδοση της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας  
Διεύθυνση: Τσαμαδού 21 - Τ.Κ. 262 22 ΠΑΤΡΑ  
**Α.Φ.Μ.:** 090048446 - Γ' ΔΟΥ ΠΑΤΡΩΝ  
**Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:**  
Θωμάς Κουτρούμπας  
Τηλέφωνο & Fax : 2610.32.10.10  
**email:** oikira@otenet.gr  
**Τηλέφωνα μελών:** 2610.342.444, 2610.643.541  
Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή  
Διανέμεται δωρεάν στους υποστηρικτές μας  
**Ετήσια συνδρομή για φορείς, οργανισμούς, υπηρεσίες:** 43 ευρώ  
**ΕΚΤΥΠΩΣΗ:** print247, 2610.521.007,  
info@print247.gr  
**ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:**  
Άρις Γεωργαντά  
**ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:**  
Παναγιώτης Χαλούλος  
**ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ:**  
**EUROBANK GR1302600150000710200863817**  
(ΕΝ ΑΙΘΡΙΑ - ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΑΤΡΑΣ-ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ)  
**ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ GR2401108170000081774820781**  
(ΚΟΡΔΙΣΤΟΥ ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ-ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑΣ ΘΩΜΑΣ)



# Προβλήματα και παράκτιες πιέσεις – απειλές της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* στο Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς

Από το 2015 έχει ξεκινήσει η περιβαλλοντική ερευνητική προσπάθεια καταγραφής αναπαραγωγικής δραστηριότητας και προστασίας φωλιών της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* στις αμμώδεις παραλίες του Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς. Το θαλάσσιο είδος έχει ιδιαίτερη οικολογική αξία και σημασία στην προστατευόμενη περιοχή. **Το 2016 η Οικολογική Κίνηση Πάτρας συμμετείχε υποστηρικτικά στην προσπάθεια των ερευνητών περιβάλλοντος.**

Πολλές φορές έχουμε αναφερθεί στη διαδικασία ωτοκίας που σκάβει με τα πίσω πτερύγια για τη φωλιά, στον αυγοθάλαμο που δημιουργεί και αποθέτει τα αυγά η θηλυκιά χελώνα, στους νεοσσούς που αναρριχώνται τμηματικά προς την επιφάνεια της άμμου μετά από 60-70 ημέρες και ξεκινούν το μεγάλο και δύσκολο ταξίδι κτλ. Αυτή είναι η μαγεία της φύσης και της βιοποικιλότητας, που μας προσφέρει απλόχερα το πολύτιμο φυσικό οικοσύστημα της περιοχής. Αλλά ποια είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το όμορφο αυτό είδος; Ποιοι είναι οι κίνδυνοι και ποιες οι πιέσεις που δέχεται από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες τόσο στο φυσικό του χώρο, που είναι η θάλασσα, όσο και στις παραλίες ωτοκίας;

**Σε αυτό το φύλλο της «εν αιθρία» σημειικά θα αναφερθούμε στα προβλήματα που καταγράφονται στην παράκτια ζώνη του Εθνικού Πάρκου, όπου αξίζει να αναφερθούν με στόχο την ανάδειξή τους προς άμεση διαχείριση αλλά και εξάλειψη των προβλημάτων που επιβαρύνουν το μεταναστευτικό είδος. Οι αρμόδιες υπηρεσίες και τοπικές αρχές γνωρίζουν και ασ αναλάβουν το αυτονόητο, την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.**

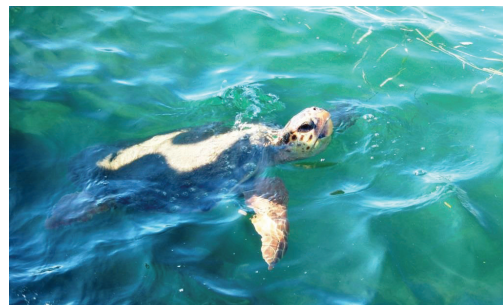
## Απειλές:

- **Το μήκος της παραλίας, δυστυχώς, χρόνο με το χρόνο μειώνεται έντονα.** Η διάβρωση της παραλίας πλέον είναι ορατή εξαιτίας της μη ορθής χωροθέτησης του αλιευτικού καταφύγιου Λεχαινών. Η συνεχής διάβρωση της αμμολωρίδας, που χωρίζει τη λιμνοθάλασσα Κοτύχι από τη θάλασσα, τις τελευταίες δεκαετίες, σε συνδυασμό με τα έντονα καιρικά φαινόμενα, έπληξαν τη λουρονησίδα, που είχε ως αποτέλεσμα το επίμαχο τμήμα να διαβρώνεται. Οι χελώνες πλέον αναγκάζονται να αναζητήσουν άλλο σημείο προς φωλεοποίηση.
- **Σκουπίδια και πλαστικά αποθέτουν/πατατούν στην ακτή οι λουόμενοι, ερασιτέχνες ψαράδες και επισκέπτες της περιοχής** κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες υποβαθμίζοντας το παράκτιο αλλά και θαλάσσιο οικοσύστημα. Οι χελώνες στο διατροφικό τους μενού τρέφονται και με τσούχτρες. Πολλές φορές όμως ξεγελούνται και μπερδεύονται τρώγοντας αντί για τσούχτρες πλαστικές σακούλες. Τις τρώνε και ως συνέπεια προκαλείται ο θάνατος τους!

- **Καταγράφονται περιστατικά θήρευσης των φωλιών από ζώα**, όπως αλεπούδες, μεγάλα αδέσποτα σκυλιά, ενώ τα τελευταία 3 χρόνια παρατηρούνται θηρεύσεις των αυγών από τσακάλια.
- **Πολλαπλά περιστατικά με τροχοφόρα οχήματα μεγάλου κυβισμού (τζιπ, αγροτικά 4x4) σημειώνονται να κινούνται εντός του αιγιαλού και της παραλίας** συμπιέζοντας την άμμο και αλλοιώνοντας παράλληλα την εύθραυστη ισορροπία του οικοσυστήματος των αμμοθινών. Η φυσική ποιότητα της άμμου είναι εξαιρετικά σημαντική, ώστε να μην επηρεάζονται οι πληθυσμοί και η κατανομή της θαλάσσιας χελώνας, αλλά και άλλων ειδών, όπως οι θαλασσοσφουριχτές, τα κρινάκια της άμμου κ.α.
- **Η αυθαίρετη δόμηση** – εγκαταστάσεις χωρίς να υπάρχει συγκεκριμένος σχεδιασμός διαχείρισης της υποδομής και των κτισμάτων.
- **Οι καθαρισμοί της παραλίας με ειδικά οχήματα σε ημερομηνίες που δεν επιτρέπεται λόγω της ωτοκίας.** Τα συγκεκριμένα οχήματα ανασκάπτουν και συμπιέζουν την άμμο με κίνδυνο να διαταράσσεται το υπόστρωμα για φωλεοποίηση, αλλά και να καταστρέφουν φωλιές που δεν έχουν προστατευτεί κατάλληλα.
- **Φωτορρύπανση-τεχνητός φωτισμός παρατηρείται στην παράλια της Καλόγριας** και ίσως γι' αυτό το λόγο δεν έχουμε φωλεοποιήσεις. Παράλληλα, την κρίσιμη στιγμή της εκκόλαψης, τα χελωνάκια οδηγούνται ενστικτωδώς προς τη θάλασσα από το φως του φεγγαριού, που αντανακλά στην επιφάνεια της θάλασσας, εκτός κι αν αποπροσανατολιστούν από φώτα του δρόμου ή των επιχειρήσεων και βρουν αργό και βασανιστικό θάνατο πριν καταφέρουν να φτάσουν στο νερό.
- **Προβλήματα** παράλληλα καταγράφονται σε φωλιές που υπέστησαν πλημμυρισμό από τον έντονο κυματισμό της θάλασσας με αποτέλεσμα να σαπίσουν τα αυγά, σε φωλιές που έχουν υποστεί ανθρωπογενή όχληση (σκάψιμο κτλ.) αλλά και σε ρίψη νερού στις φωλιές από τους λουόμενους.

Προστατεύοντας την παράκτια περιοχή δεν προστατεύουμε μόνο την θαλάσσια χελώνα. Προστατεύουμε και πολλά άλλα είδη. Το ερώτημα που τίθεται είναι αν δύναται να είναι αναστρέψιμη η αρνητική επίδραση των παραπάνω έντονων αλλοιώσεων, που έχουν ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση σημαντικού τμήματος των ακτών του Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς.

Κείμενο-φωτογραφίες:  
Διονύσης Μαρμάσης  
Περιβαλλοντολόγος M.Sc.  
d.mamasis@gmail.com



Θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*



Αλλοίωση αμμώδους παραλίας με αυθαίρετη διάνοιξη αύλακα



Τροχοφόρο όχημα εντός παραλίας



Σκουπίδια στην αμμώδη παραλία



Παράνομες τιμμεντένιες ομπρέλες



# Το Εθνικό Πάρκο της Δαδιάς στην πυρά!



**Μ**εγάλες ήταν και φέτος οι πυρκαγιές του καλοκαιριού στη χώρα μας με τεράστιες δασικές εκτάσεις να γίνονται και πάλι παρανάλωμα του πυρός, υποβαθμίζοντας το φυσικό μας πλούτο με αλυσιδωτές επιδράσεις στη βιωσιμότητα της ευρύτερης περιοχής μας.

Δεν θα σταθούμε στις αιτίες, που είναι τόσο κλιματικές όσο και ανθρωπογενείς. Ούτε θα κάνουμε κάποια συνολική αποτίμηση, γιατί κάποιες φορές ο Σεπτέμβρης μάς επιφυλάσσει δυσάρεστες καταστάσεις, που απευχόμαστε.

Θα σταθούμε όμως σε **μια φωτιά που μας σόκαρε, εκείνη στο δάσος της Δαδιάς!** Είναι

γνωστό ότι πρόκειται για ένα οικοσύστημα τεράστιας αξίας, που έχει αναγνωριστεί διεθνώς και από την ελληνική πολιτεία ως προστατευόμενο Εθνικό Πάρκο. Είναι πλούσιο σε χλωρίδα και πανίδα και καταφύγιο για απειλούμενα αρπακτικά πουλιά.

Από μία συνολική έκταση 428000 στρεμμάτων του Πάρκου, επλήγησαν συνολικά 45412 στρέμματα (ποσοστό 11%), εκ των οποίων τα 4590 στρέμματα ανήκουν στην κρίσιμη ζώνη Α1, όπου "ζει" ο μαυρόγυπας.

Θετικό γεγονός ήταν η ύπαρξη των άκαυτων νησίδων (καταλαμβάνουν το 50% της πληγείσης περιοχής), που, σε συνδυασμό με τους μέτριους σε σφοδρότητα ανέμους, περιόρισαν την κατα-

στροφή, αυτό δημιουργεί μια αισιοδοξία τόσο για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, όσο και του βιότοπου για τα αρπακτικά και πτωματοφάγα ζώα.

## Σε ανακοίνωσή του το WWF τόνισε την ανάγκη λήψης δέσμης μέτρων, στα οποία περιλαμβάνονται:

- Χαρτογράφηση καμένης περιοχής.
- Αποτύπωση της καμένης βλάστησης και των άκαυτων νησίδων.
- Κήρυξη αναδασωτέας έκτασης.
- Ρυθμίσεις βοσκής λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τον πολύ χαμηλό αριθμό ζώων στην περιοχή και το σημαντικό ρόλο που μπορεί να παίξει η ελεγχόμενη βόσκηση στη διαχείριση του δάσους και την αναβάθμιση της μωσαϊκότητας του τοπίου.
- Μελέτη και υλοποίηση αντιδραστικών καθώς και αντιπλημμυρικών έργων, όπου αυτά κρίνονται αναγκαία λαμβάνοντας υπόψη τις κλίσεις της περιοχής σε συνδυασμό με την παρουσία άκαυτων νησίδων ή περιοχών. Με αντίστοιχη ανακοίνωση το

Υπουργείο Περιβάλλοντος δηλώνει ότι θα προχωρήσει άμεσα στη λήψη των αναγκαίων μέτρων (παρόμοιων με τα παραπάνω) για τη γρήγορη αποκατάσταση της καμένης περιοχής.

{Από τη μεριά μας να σημειώσουμε ότι, πέρα από την αυτονόγητη υλοποίηση ενός γρήγορου προγράμματος αποκατάστασης της καμένης περιοχής στη Δαδιά, οφείλει η πολιτεία να λειτουργεί **προληπτικά** σε ό,τι αφορά στην προστασία, ιδιαίτερα των προστατευόμενων περιοχών.

Η απουσία, όπως και η μη εφαρμογή ολοκληρωμένων Διαχειριστικών Σχέδιων, η υποστελέχωση του απαραίτητου προσωπικού, ή έλλειψη πόρων και υποδομών, η ελλιπής φύλαξη, είναι μερικές μόνο από τις αιτίες που δημιουργούν συνθήκες υποβάθμισης και ενθάρρυνσης παρανόμων δραστηριοτήτων (καταπατήσεις, κυνήγι κλπ.).

Κλασικό παράδειγμα στην περιοχή μας αποτελεί ασφαλώς το επίσης "προστατευόμενο" **Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου Στροφυλιάς**, που στερείται της όποιας ουσιαστικής διαχείρισης και φύλαξης, με την ΟΙΚΙΠΑ να αποτελεί το μόνο ανάχωμα για τους παρανομούμετους.}

## Πλαστικά μιας χρήσης: φτωχός ο απολογισμός



πλέον προβληματικά σημεία στην εφαρμογή του συγκεκριμένου νόμου:

\* Τα πλαστικά καλαμάκια, πιατάκια μαχαροπήρουνα κλπ. εξακολουθούν να κατακλύζουν την αγορά, παρά το γεγονός ότι έπρεπε να αποσυρθούν οριστικά μέχρι τις 3/5/2022

\* Η εισφορά 5 λεπτών για κάθε πλαστικό κύπελο, φαγητοδοχείο και το καπάκι τους, είτε έχει ενσωματωθεί στην τιμή και δεν αποδίδεται στο κράτος είτε δεν ενημερώνονται οι πολίτες για τη δυνατότητα χρήσης δικών τους σκευών με την αντίστοιχη έκπτωση.

\* Οι δημόσιες βρύσες που θα έπρεπε οι Δήμοι βάσει νόμου να έχουν εγκαταστήσει σε πάρκα, παιδικές χαρές και δημόσιους χώρους για διάθεση πόσιμου νερού, είναι μόνο στα χαρτιά ή είναι είδος προς εξαφάνιση.

\* Η δημιουργία του συστήματος

**επιστροφής εγγύησης** στα πλαστικά μπουκάλια (προβλέπεται να λειτουργήσει από τις 5/1/2023), φαίνεται να υποδαυλίζεται από προβληματικές μεθοδεύσεις. (Είναι ένα μέτρο, όπου ο καταναλωτής πληρώνει ένα έξτρα τέλος τόσο στα πλαστικά όσο και στα γυάλινα - μεταλλικά μπουκάλια, που το λαμβάνει πίσω, όταν τα επιστρέφει. Άκρως επιτυχημένο στο διεθνή χώρο, μπορεί να οδηγήσει σε δραστική μείωση τα 2-2,5 δισεκατομμύρια πλαστικά μπουκάλια που παράγουμε σε ετήσια βάση, σε συνδυασμό βεβαίως με την ανακύκλωση πλαστικού στους μπλε κάδους).

Με τον πρόσφατο νόμο 4964/2022 καταργήθηκε προηγούμενη διάταξη, που προέβλεπε την ύπαρξη ενός ενιαίου πανελλαδικού συστήματος επιστροφής εγγύησης, και δίνεται το πράσινο φως για τη δημιουργία πολλών τέτοιων συστημάτων, που σύμφωνα

με την οργάνωση (αλλά και φορέων της αγοράς) είναι πολύ πιθανό να παρατηρηθούν παλινωδίες και φαινόμενα αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των συστημάτων.

Η μετάθεση εφαρμογής του μέτρου από τον Ιανουάριο στον Ιούλιο του 2023, αλλά και το χαμηλό προβλεπόμενο τέλος (0,10-0,15€ για κάθε φιάλη, τιμή πολύ χαμηλή σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες π.χ. Γερμανία και Ολλανδία 0,25€), είναι επιπλέον ανησυχητικά στοιχεία για την επιτυχία του.

{Συμφωνώντας με την παραπάνω κριτική να παρατηρήσουμε ότι τα προγράμματα μείωσης του πλαστικού μιας χρήσης είναι και ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ και ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ. Με 11500 τόνους πλαστικού να καταλήγουν κάθε χρόνο στις ελληνικές θάλασσες, με αλυσιδωτές επιδράσεις στα θαλάσσια οικοσυστήματα, **κάθε καθυστέρηση ή ολιγωρία είναι απαράδεκτη και εγκληματική.**}

Δύο σχεδόν χρόνια από την εφαρμογή του νόμου για τον περιορισμό των πλαστικών μιας χρήσης και παρά τις θετικές κριτικές και προσδοκίες, τα αποτελέσματα φαίνονται να υπολείπονται των αναμενόμενων.

Τα θετικά σημεία περιορίζονται στη δραστική μείωση στις πλαστικές σακούλες μιας χρήσης στα S.M. και τη διάθεση στην αγορά από πολλές επιχειρήσεις πλαστικών φιαλών (PET), που περιέχουν ανακυκλωμένο πλαστικό πάνω από 25%.

Με έκθεση που συνέταξε το WWF Ελλάς, προσδιορίζονται τα



## «ΠΡΑΣΙΝΟ» ΥΔΡΟΓΟΝΟ: ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΡΙΣΗ;

Κάποιες σποραδικές **βροχούλες** και **καταιγίδες** σηματοδότησαν το τέλος των ημερών του φετινού **Αυγούστου** και ...του **καλοκαιριού**, συνοδευόμενες από αισθητή αύξηση της υγρασίας! Ταυτόχρονα - καθώς ο πόλεμος καλά κρατεί - αυξήθηκε η περιρρέουσα **αβεβαιότητα**, με τιμές καυσίμων που «ανεβοκατεβαίνουν» κατά το «δοκούν»(!) και δυσσιώνες προοπτικές για το «**ενεργειακό**», και ...όχι μόνον, **μέλλον** μας!

Και τούτο, διότι, όπως δείχνουν συνολικά για το 2021 τα προκαταρκτικά στοιχεία της **Eurostat**, τα ορυκτά καύσιμα ανέλαβαν και πάλι τα «ηνία» από τις **ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ)** στην **παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας** στην **ΕΕ!** Συγκεκριμένα, και ενώ φαίνεται ότι για την παραγωγή ηλεκτρισμού αυξήθηκε το ποσοστό της **ηλιακής ενέργειας** (+13,0%) και έπονται τα **στερεά βιοκαύσιμα** (+9,6%), αντίθετα, λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών μειώθηκε η συνεισφορά από **υδροηλεκτρικά εργοστάσια** και **αιολική ενέργεια** (-1,2%



Όλα δείχνουν ότι το πράσινο υδρογόνο θα διαδραματίσει κεντρικό ρόλο στο ενεργειακό σύστημα του μέλλοντος

και -3,0%, αντίστοιχα). Δυστυχώς, όμως, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ορισμένα **στερεά ορυκτά καύσιμα**, όπως ο **λιθάνθρακας** (+25,6%) και ο **λιγνίτης** (+16,2 %), αυξήθηκε σημαντικά το 2021! Επίσης, η παραγωγή ενέργειας από **πυρηνικούς σταθμούς** ηλεκτροπαραγωγής αυξήθηκε κατά 7,0%.

Εντούτοις, ας μην απογοητευόμαστε! Ενημερωθήκαμε ότι κάποιες **πολυεθνικές ορυκτών καυσίμων** προσπαθούν να ...«**πρασινίσουν**» παράγοντας καύσιμο «**ανανεώσιμο**» **υδρογόνο!**.. Ως

γνωστόν, το υδρογόνο έχει ευρύ φάσμα **εφαρμογών** και μπορεί να παραχθεί με πολλούς τρόπους. Ο δημοφιλέστερος είναι η χρήση **ηλεκτρόλυσης**, με ηλεκτρικό ρεύμα που διασπά το **νερό** σε οξυγόνο και υδρογόνο. Εάν το ρεύμα προέρχεται από μια ανανεώσιμη πηγή, όπως ο **άνεμος** ή ο **ήλιος**, τότε αποκαλείται «**πράσινο**» ή «ανανεώσιμο» υδρογόνο.

Έτσι, για παράδειγμα η **Shell** ανακοίνωσε τον Ιούλιο ότι στο λιμάνι του **Ρότερνταμ** θα κατασκευάσει «τη μεγαλύτερη **μονάδα** πα-

ραγωγής **υδρογόνου** από ΑΠΕ στην Ευρώπη» και οι εργασίες θα ξεκινήσουν το 2025. Μάλιστα, υπολογίζεται ότι ο ηλεκτρολύτης των 200 μεγαβάτ που θα εγκατασταθεί εκεί θα παράγει έως και 60.000 κιλά **πράσινου υδρογόνου** ημερησίως, χρησιμοποιώντας ενέργεια από **υπεράκτιο αιολικό πάρκο**.

Επίσης, τον Ιούνιο, ένας άλλος κολοσσός πετρελαίου και φυσικού αερίου, η **BP**, δήλωσε ότι θα αναλάβει μερίδιο 40,5% στο **Asian Renewable Energy Hub**, ένα τεράστιο έργο που θα γίνει στην **Αυστραλία** και που πρόκειται να αποτελέσει «ένα από τους μεγαλύτερους κόμβους ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και πράσινου υδρογόνου στον κόσμο!» Τον ίδιο μήνα η **Siemens Energy** και η **Air Liquide** ανακοίνωσαν σχέδια για τη δημιουργία μιας κοινής εταιρείας, που θα επικεντρώνεται στην παραγωγή «ηλεκτρολυτών **ανανεώσιμου υδρογόνου** βιομηχανικής κλίμακας στην Ευρώπη! ...Άραγε ...«οι **λύκοι** θα φυλάξουν τα **πρόβατα**»;

## ΟΡΕΞΑΤΑ ...ΜΗΡΥΚΑΣΤΙΚΑ ΣΕ ΡΟΛΟ ...ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΩΝ; ΓΙΑΤΙ ΟΧΙ;

Οι **πυρκαγιές** «σημάδεψαν» και το φετινό καλοκαίρι καταστρέφοντας ολοσχερώς οτιδήποτε βρέθηκε στο «πέρασμά» τους, ενώ παγκόσμια αναζητούνται διαρκώς μέθοδοι πρόληψής τους! Η **εκκαθάριση** και η **ελεγχόμενη καύση** εφαρμόζονται ευρέως, αλλά φαίνεται ότι, βάσει ερευνών, και η πανάρχαια μέθοδος της **στοχευμένης βόσκησης** δείχνει να είναι πολύ αποτελεσματική, ιδιαίτερα σε **παλιά βοσκοτόπια** ή **εγκαταλειμμένες** γεωργικές εκτάσεις με πολλή **θαμνώδη** και **ξυλώδη βλάστηση**, ιδανική ...καύσιμη ύλη!

Έτσι, στην πολυκαμένη **Καλιφόρνια**, δώδεκα εταιρείες ανάθεσαν σε ...**κατσίκια** στοχευμένη βόσκηση και στη **Β. Πορτογαλία** 45 απειλούμενα **άλογα Garrano** και η ...ορεξή τους βοήθησαν να γλιτώσει το καταφύγιο Faia Brava από κα-

ταστροφικές πυρκαγιές, ενώ στην καναδική επαρχία της **Βρετανικής Κολομβίας**, χρησιμοποιήθηκαν **βοοειδή** για την εκκαθάριση περιοχών που κινδύνευαν από πυρκαγιές! Αλλά, και στην **Ανδαλουσία**, ήδη εδώ και δύο δεκαετίες, πληρώνουν βοσκούς για να διασχίζουν τις κατάφυτες πεδιάδες και κοιλάδες της με τα ζώα τους, ώστε σήμερα, πλέον, να διαθέτουν πάνω από **100.000 ζώα, εξοικονομώντας** έτσι περίπου το **75% του κόστους** του καθαρισμού της γης με άλλες μεθόδους! Ταυτόχρονα, τα ζώα μεταφέρουν **σπόρους** και αφήνουν πίσω τους «**φυσικό λίπασμα**» τροφοδοτώντας τη **βιοποικιλότητα** και περιορίζοντας το **ανταγωνιστικό** πλεονέκτημα ορισμένων φυτών.

Τον Απρίλη και στο αστικό πάρκο **Collserola** της **Βαρ-**



Κατσικούλες στην υπηρεσία του «αντιπυρικού σχεδιασμού» ...επί το έργον!

**κελώνης**, έκτασης πράσινου 8.000 στρεμμάτων, όπου εκδηλώνονται κατά μέσο όρο **50 πυρκαγιές ετησίως**, μεταφέρθηκαν **290 πρόβατα** και **κατσίκες!** Τα ζώα «φροντίζουν» τώρα 72 εκτάρια του πάρκου, ενώ μεταμόρφωσαν

την πόλη και με άλλους, πιο ...ανέλπιστους τρόπους, διότι υπήρξε ...αθρόα προσέλευση των κατοίκων που ήθελαν να δουν από κοντά τα ζώα, έγινε οικογενειακή δραστηριότητα και είχε, έτσι, ευρύ **κοινωνικό** και **πολιτιστικό** αντίκτυπο!



## ΥΠΟ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ ΠΟΛΛΑ ΑΥΤΟΧΘΟΝΑ ΔΕΝΤΡΑ ΣΤΙΣ ΗΠΑ!

Σύμφωνα με μια ολοκληρωμένη νέα έρευνα, που δημοσιεύτηκε στα τέλη του Αυγούστου στο **Plants People Planet**, την πρώτη που κατονομάζει και εξετάζει τη γενική υγεία και την κατάσταση των 881 **αυτόχθονων ειδών δέντρων** στις ηπειρωτικές **ΗΠΑ**, **100** από αυτά απειλούνται με **εξαφάνιση!** Εντούτοις, 8 μόνο είδη έχουν ήδη ταξινομηθεί ομοσπονδιακά ως απειλούμενα ή υπό εξαφάνιση και 17 ακόμα είδη που κινδυνεύουν δεν διατηρούνται σε κανέναν **βοτανικό κήπο** ή συλλογές επιστημονικής έρευνας, ώστε, αν πεθάνουν στο φυσικό τους περιβάλλον, θα εξαφανιστούν για πάντα!

Οι πρωταρχικοί παράγοντες που αυξάνουν τον κίνδυνο εξαφάνισης είναι τα παθογόνα ή τα **έντομα-εισβολείς** στο περιβάλλον, η αύξηση των **θανατηφόρων ασθενειών** και η καθο-



Το πιο απειλούμενο δέντρο στις ΗΠΑ είναι πιθανότατα μια βελανιδιά (*Quercus tardifolia*) κρυμμένη σε μια οροσειρά του Τέξας

λική απειλή της κλιματικής αλλαγής, διότι, όταν τα δέντρα πιέζονται από τις **ακραίες καιρικές συνθήκες**, γίνονται πολύ ...ευάλωτα!

Οι επιστήμονες ισχυρίζονται ότι, γενικά, ενώ είναι τόσο απαραίτητα για τη ζωή μας, παγκόσμια τα **φυτά** δεν έχουν ακόμα μελετηθεί πλήρως, καθώς οι χορηγούμενοι πόροι για έρευνα σε αυτά είναι λιγότεροι απ' ό,τι στα ζώα! Προτείνουν δε άμεση συγκέντρωση απειλούμενων ειδών σε

βοτανικούς κήπους για διασφάλιση της επιβίωσής τους και **ανάλυση δειγμάτων** τους, προκειμένου να καταλήξουν σε στρατηγικές για την προστασία των συγγενών τους ειδών στην άγρια φύση. Τέλος συμβουλεύουν το κοινό να φυτεύει **αυτοφυή φυτά** στους κήπους του και να αποφεύγει τη μεταφορά καυσόξυλων ή άλλων αντικειμένων, που θα μπορούσαν να είναι **φορείς επιβλαβών παρασίτων** σε υγιή φυτά.

## ΤΑ ΦΙΣΤΙΚΙΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ Ο «ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΧΡΥΣΟΣ» ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ!

Στην περιοχή της **Castilla-La Mancha** της κεντρικής **Ισπανίας** τα τελευταία χρόνια οι αγρότες οργώνουν τα χωράφια, που πριν καλλιεργούσαν **ελιές, δημητριακά και αμπελώνες**, για να φυτέψουν τώρα **...φιστίκια!**

Κι αυτό, διότι τα φιστίκια αντέχουν μεν στην **ξηρασία** – ένας σημαντικός παράγοντας στη La Mancha – αλλά χρειάζονται άφθονο νερό κατά τη φάση σχηματισμού των καρπών. Όμως, τα τελευταία χρόνια, λόγω της **κλιματικής κρίσης** και της ανομβρίας, κύριες ανταγωνιστικές περιοχές στην **Καλιφόρνια**, το **Ιράν** και την **Τουρκία** παρουσιάζουν σαφώς μειωμένη παραγωγή κατά 35-40% και κατώτερης ποιότητας προϊόντα!

Δεδομένου ότι τα φιστίκια έχουν μεγάλη **ζήτηση** παγκόσμια και η **τιμή** τους είναι πολύ υψηλότερη εκείνης των ελιών και των σταφυλιών, η περιφερειακή κυβέρνηση τώρα ενθαρρύνει και βοηθάει τέτοιες καλλιέργειες, σε μια



Τα φιστίκια καταναλώνονται κυρίως ως σνακ, αλλά χρησιμοποιούνται, επίσης, στην κουζίνα της Μ. Ανατολής, στη ζαχαροπλαστική και στην παρασκευή καλλυντικών!

προσπάθεια να σταματήσει την **εγκατάλειψη** και την ερήμωση της υπαίθρου [Espana vaciada (άδεια Ισπανία)], που έχει ήδη γίνει πολιτικό ζήτημα. Θα μπορούσε άραγε ο **«πράσινος χρυσός»** των φιστικιών να προσελκύσει τους ανθρώπους πίσω στη γη;

## ΜΙΚΡΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ από το ΜΕΓΑΛΟ κόσμο

☑ Στα τέλη του Αυγούστου, σε μία από τις μεγαλύτερες προσπάθειες αιχμαλώτισης και **μετεγκατάστασης** ζώων στη **Ν. Αφρική**, περίπου 400 ελέφαντες, 2.000 ιμπάλα (είδος αντιλόπης), 70 καμηλοπαρδάεις, 50 βουβάλια, 50 γκνου, 50 ζέβρες και 10 λιοντάρια «μεταφέρθηκαν» από το **Save Valley Conservancy** της **Ζιμπάμπουε** σε τρία άλλα **καταφύγια** σε περιοχή της κοιλάδας του ποταμού **Ζαμβέζη**, προκειμένου να ξαναδημιουργηθούν οι πληθυσμοί άγριων ζώων εκεί. Λόγω της πρωτοφανούς φετινής **ανομβρίας**, το πάρκο είχε υπερβολικό πληθυσμό και υπήρχε ελάχιστο νερό ή τροφή, ώστε τα ζώα κατέληγαν να **καταστρέφουν** το περιβάλλον τους, να γίνονται κίνδυνος για τον εαυτό τους και να **εισβάλλουν** σε γειτονικούς οικισμούς αναζητώντας τροφή, με συνέπεια τις αδιάκοπες **συγκρούσεις** με τους ντόπιους.

☑ Σύμφωνα με αξιωματούχο του **Εθνικού Ινστιτούτου Διαστημικών Μελετών (INPE)**, τη Δευτέρα (22/08) δορυφορικές εικόνες εντόπισαν **3.358 εστίες φωτιάς** στο **βραζιλιάνικο** τμήμα του **Αμαζονίου**, αριθμός που είναι ο **μεγαλύτερος** σε μια ημέρα από τον Σεπτέμβριο του 2007! Ειδικό αποδίδουν τις πυρκαγιές στον Αμαζόνιο στη δράση **αγροτών, κτηνοτρόφων και κερδοσκόπων**, οι οποίοι «καθαρίζουν» τη γη καίγοντας δέντρα με τις «ευλογίες» της κυβέρνησης προς όφελος της γεωργίας. Από τον Ιανουάριο του 2019, που ανέλαβε την εξουσία ο νέος πρόεδρος, ο μέσος όρος της **ετήσιας αποψίλωσης** των δασών στο βραζιλιάνικο τμήμα του Αμαζονίου έχει **αυξηθεί** κατά **75%**, σε σύγκριση με την προηγούμενη δεκαετία!

☑ Τα **θαλασσοπούλια** βρίσκονται σε **κρίση**, με τους παγκόσμιους **πληθυσμούς** τους να έχουν **μειωθεί** κατά **70%** τα τελευταία 70 χρόνια εξαιτίας της **άνόδου θερμοκρασίας των ωκεανών**, της **υπεραλίεσης**, της **καταστροφής** των φυσικών **ενδιαιτημάτων** τους και άλλων ανθρωπογενών ενεργειών στα **οικουοσυστήματά** τους. Η κατάσταση είναι ιδιαίτερα δραματική για τα **αρκτικά γλαροειδή** της **Νορβηγίας**, που φτιάχνουν πλέον τις **φωλιές** τους σε ακατάλληλα μέρη, όπως εμπορικά κέντρα, κυβερνητικά κτήρια κ.α. σημεία σε πόλεις των βόρειων ακτών της χώρας! Ερευνητές ετοίμασαν τώρα **boutique hotels** μόνο για αυτά, ώστε να μπορέσουν να μεγαλώσουν τους νεοσσούς τους μέσα στον **αστικό ιστό**, ακίνδυνα.



# Δημιουργική ανακύκλωση και περιβαλλοντική εκπαίδευση στο επίκεντρο των προγραμμάτων Erasmus της ΟΙΚΙΠΑ!

Η Οικολογική Κίνηση Πάτρας μπορεί να κατεβάζει το ρυθμό των γενικότερων δράσεων της κάθε καλοκαίρι, αυτό όμως δεν αφορά στην πάντα υπεύθυνη και επιτυχή συμμετοχή της στα δύο ευρωπαϊκά προγράμματα στα οποία συμμετέχει, στο "RecyclART" ως συντονίστρια οργάνωση και στο "Agents of change" ως εταίρος. Στα πλαίσια αυτών των προγραμμάτων αντιπροσωπεύει της ΟΙΚΙΠΑ πήραν μέρος στις διεθνείς συναντήσεις εταιρών, που έγιναν στα Τίρανα της Αλβανίας για το πρώτο και στην πρωτεύουσα της Τουρκίας Άγκυρα για το δεύτερο.

## Η 3η Διεθνής Συνάντηση εταιρών RecyclART στα Τίρανα

Μια ακόμη διεθνής συνάντηση των εταιρών του προγράμματος Erasmus «RecyclART», που αυτή τη φορά έγινε στην εκπληκτικά αναπτυσσόμενη πρωτεύουσα της Αλβανίας Τίρανα, επιβεβαίωσε την κανονική και καρποφόρο πορεία της εκτέλεσής του.

Στη συνάντηση μετείχαν δια ζώσης οι οργανώσεις Οικολογική Κίνηση Πάτρας, Δημόσιο ΙΕΚ Αγρινίου, PROMIMPRESA S.B. από την Ιταλία, InSET από την Αλβανία και μέσω ηλεκτρονικής σύνδεσης οι FRAME από την Πολωνία και AESD από την Ρουμανία. Συμμετέχοντες εκ μέρους της ΟΙΚΙΠΑ ήταν οι Γιώργος Κανέλλης, νόμιμος εκπρόσωπος και Γεωργία Θανοπούλου, συντονίστρια του προγράμματος.

## Σκοπός της συνάντησης

Σκοπός της συνάντησης ήταν η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της εργασίας των εταιρών για το "Δεύτερο παραδοτέο Πνευματικό προϊόν", η επιβεβαίωση της ολοκλήρωσής του και η συνεννόηση για την έναρξη της εργασίας για το τρίτο. Επίσης η συζήτηση θεμάτων αξιολόγησης, διοίκησης και διάδοσης των αποτελεσμάτων του προγράμματος. Αξίζει να υπογραμμίσουμε την ενημέρωση των εταιρών, από την συντονίστρια οργάνωση ΟΙΚΙΠΑ, σχετικά με την πλήρως θετική, ως τώρα αξιολόγηση της πορείας του προγράμματος από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, που είναι και η αναθέτουσα και ελέγχουσα το πρόγραμμα Υπηρεσία.

## Τα εργαστήρια που διοργανώθηκαν από τις συμμετέχουσες οργανώσεις

Η παρουσίαση των χαρακτηριστικών των Εργαστηρίων, που οργανώθηκαν ανά οργάνωση και χώρα, με στόχο την ενημέρω-

ση ανέργων και εθελοντών για τις ιδέες και τις πρακτικές προτάσεις του RecyclART όσον αφορά στην «επανεφεύρεση» από τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο των κρυμμένων του δημιουργικών δυνατοτήτων στο πεδίο της ανακύκλωσης υλικών, ώστε να παραχθούν αντικείμενα τέχνης, έγινε από την ιταλική οργάνωση. Κύρια χαρακτηριστικά ήταν η διήμερη διάρκεια, η συμμετοχή ηλικιών 25 ως 60 ετών με περίπου 80% συμμετοχή γυναικών.

Το προφίλ των εκπαιδευτών, που πήραν μέρος στα εργαστήρια, ήταν η Εκπαίδευση ενηλίκων και η επαγγελματική εκπαίδευση, η διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, η διαχείριση έργου, οι καλλιτεχνικές και δημιουργικές δραστηριότητες.

## Οι προσδοκίες που παρακίνησαν τους εκπαιδευόμενους ήταν κυρίως:

- Να βρουν νέες γνώσεις για να βελτιώσουν τις ευκαιρίες εργασίας και σταδιοδρομίας τους
- Να ξεκινήσουν τη δική τους δραστηριότητα
- Να γνωρίσουν νέα άτομα
- Να μάθουν πώς να βρίσκουν ικανοποιητική μακροχρόνια απασχόληση
- Απλό ενδιαφέρον για τις πρακτικές δραστηριότητες
- Το να μάθουν να οργανώνουν τα μελλοντικά τους σχέδια και να διερευνούν τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους.

Ένα τέτοιο διήμερο εργαστήριο έγινε και από την **Οικολογική Κίνηση Πάτρας** στα γραφεία της στις 9 και 10 Ιουνίου, στη διάρκεια του οποίου παρουσιάστηκαν το πρόγραμμα RecyclART και οι βασικές ιδέες της διερεύνησης δυνατοτήτων που καθένας έχει χωρίς πιθανόν, να τις γνωρίζει. Στο πρακτικό επίπεδο η εικαστικός **Ελευθερία Αλεξανδράτου** παρουσίασε και οι συμμετέχοντες εξασκήθηκαν σε μέθοδο αξιοποίησης γυάλινων δοχείων από καταναλωτικά προϊόντα ως διακοσμητικά αντικείμενα μέσω της επιζωγράφισής τους, καθώς και μέθοδο κατασκευής διακοσμητικών αντικειμένων από προς ανακύκλω-



Τίρανα - Οι εταίροι με τα πιστοποιητικά συμμετοχής

ση χαρτόνι με χρήση και φυσικών υλικών.

## «Παράγοντες αλλαγής: Νεανικές φωνές για το περιβάλλον»:

Το νέο πρόγραμμα της ΟΙΚΙΠΑ και η πρώτη διεθνής συνάντηση στην Άγκυρα.

Το πρόγραμμα «Agents of Change: Young Voices for the Environment» (Παράγοντες αλλαγής: Νεανικές φωνές για το περιβάλλον) είναι μια ακόμη διεθνής συνεργατική δράση της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας, και το προχωρούμε επιτυχώς παράλληλα με το "RecyclART".

Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στην προαγωγή της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και την παραγωγή σχετικού εκπαιδευτικού υλικού. Οι συμμετέχοντες είναι είτε εκπαιδευτικοί φορείς είτε μη κυβερνητικές οργανώσεις. Ο τουρκικός εκπαιδευτικός φορέας İkişce District Directorate of National Education, ο οποίος είναι και συντονιστής του έργου, διοργάνωσε από 18 ως 22 Ιουλίου 2022 μια συνάντηση εργασίας των εταιρών στην πρωτεύουσα της Τουρκίας Άγκυρα. Σε αυτή συμμετείχαν, εκτός από τη διοργανώτρια εκπαιδευτική αρχή, η ισπανική ΜΚΟ Associació Globers, η Οικολογική Κίνηση Πάτρας, το Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο - Λύκειο Πατρών και η τουρκική ΜΚΟ Çevre Eğitim Vakfı.



Συνάντηση εργασίας στα Τίρανα



Στη συνάντηση οι συμμετέχουσες οργανώσεις είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τα χαρακτηριστικά και τη δράση της καθεμιάς, ώστε να επιτευχθεί ο πρώτος στόχος της αλληλογνωριμίας και οικοδόμησης εμπιστοσύνης για την από κοινού παραγωγή των «πνευματικών Προϊόντων» του προγράμματος, αλλά και εργασίες σχετικές με τους στόχους του προγράμματος. Έγινε αναλυτική συζήτηση για τον περαιτέρω σχεδιασμό των ενεργειών στο πλαίσιο του προγράμματος και της κατανομής τους ανά οργάνωση. Η Οικολογική Κίνηση Πάτρας εκπροσωπήθηκε στη συνάντηση από την **Γεωργία Θανοπούλου**, υπεύθυνη συντονισμού του προγράμματος και τον **Οδυσσέα Ξεριζωτή**. Στη διάρκεια των εργασιών κάθε εκπαιδευτικός οργανι-

σμός ή ΜΚΟ παρουσίασε την ταυτότητά του, τα πεδία που ενεργοποιείται, τον τόπο και τις δράσεις του. Ακολούθησαν παρουσιάσεις εργασιών γύρω από το θέμα της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, του ρόλου των εκπαιδευτικών και των νέων σε αυτή, καλών πρακτικών, καθώς και παρουσιάσεις περιβαλλοντικών προβλημάτων, όπως η κλιματική αλλαγή και το πρόβλημα των εισβολικών ειδών στη Μεσόγειο.

Αναμένουμε με εύλογη αισιοδοξία την διοργάνωση της επόμενης διεθνούς συνάντησης για το πρόγραμμα «Agents of change», που θα γίνει από **10 ως 14 Οκτωβρίου, στην Πάτρα**, με ευθύνη της ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ και την τρίτη που θα γίνει στην Tarragona της Ισπανίας (21 - 25 Νοεμβρίου).



Όλοι μαζί στην Άγκυρα

## Παρέμβαση του «Συνηγόρου του Πολίτη» για το πετσόκομμα των δέντρων!

**Τ**η δρομολόγηση αναγκαίων μεταρρυθμίσεων ζητεί από τα υπουργεία Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης η Ανεξάρτητη Αρχή, που ασχολήθηκε με τις ανεξέλεγκτες κλαδεύσεις του αστικού πρασίνου. Για το θέμα αυτό υπήρξε διαμαρτυρία και της ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ προς τον Δήμο Πατρέων με αφορμή το κλάδεμα-πετσόκομα των αρμυρικών στο έλος της Αγιαίας και σε άλλες οδούς και πλατείες της Πάτρας.

Μετά τις επί μήνες διαμαρτυρίες πολιτών και περιβαλλοντικών οργανώσεων (από όλη την Ελλάδα) για τις ανεξέλεγκτες κλαδεύσεις - κοινώς πετσόκομμα - δέντρων που προσπαθούν να επιβιώσουν στις ελληνικές πόλεις, ο Συνήγορος του Πολίτη, που ασχολήθηκε με το θέμα, απευθύνεται στα υπουργεία Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και ζητά **«να δρομολογηθούν οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις»**.

Όπως αναφέρει σε ανακοίνωση, ο Συνήγορος του Πολίτη έγινε αποδέκτης σημαντικού αριθμού αναφορών σχετικά με την «ορθολογική κλάδευση αστικού πρασίνου σε κοινόχρηστους χώρους των δήμων». Επισημαίνει, μάλιστα, ότι πολλοί δήμοι «προέβησαν σε μαζικές κλαδεύσεις μετά την εκδήλωση καιρικών φαινομένων».

Με την αναφορά αυτή υποδηλώνεται ότι τα άγρια κλαδέματα έγιναν και για λόγους προστασίας των δήμων από πολίτες και φορείς που ζητούν αποζημίωση,

όταν κλαδιά πέφτουν και προκαλούν ζημιές σε αυτοκίνητα, οικίες ή στα εναέρια δίκτυα ηλεκτροδότησης.

Ο Συνήγορος επικαλείται την απάντηση που έστειλε το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (Παράρτημα Ανατολικής Στερεάς) τον περασμένο Σεπτέμβριο, στην οποία τονίζει ότι «**δεν υπάρχει ορθή διαχείριση του αστικού πρασίνου, καθώς οι κλαδεύσεις πραγματοποιούνται από τεχνικό προσωπικό, που δεν διαθέτει τις απαιτούμενες γνώσεις και εμπειρία**».

Επίσης το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο αναφέρει ότι για το ορθολογικό κλάδεμα υπάρχει μεν Ελληνική Τεχνική Προδιαγραφή του ΕΛΟΤ, η οποία όμως έχει υποχρεωτική εφαρμογή μόνο στα Δημόσια Έργα και όχι στην παροχή υπηρεσιών διαχείρισης πρασίνου, με αποτέλεσμα τη μη τήρησή της από τις αρμόδιες Δημοτικές Αρχές.

Το αλλοπρόσαλλο κλάδεμα του αστικού πρασίνου προκάλεσε αντιδράσεις και στην Αθήνα, καθώς συνδυάστηκε με την εξαφάνιση των δέντρων σε χώρους που παραδίδονται στη δόμηση, αλλά και στις πλατείες, που μετατρέπονται σε σταθμούς της «Αττικό Μετρό». Φαινόμενα πετσόκομματος όμως εκδηλώθηκαν και σε άλλες περιοχές, με χαρακτηριστικότερο ίσως εκείνο σε παραλιακό δρόμο της Αίγινας, το οποίο μάλιστα επικαλείται και το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο στην απάντησή του.

«*Η προστασία του αστικού πε-*



*ριβάλλοντος επιβάλλει την ορθή διαχείριση των χώρων πρασίνου, καθώς αποτελούν σημαντικούς ρυθμιστές της θερμοκρασίας, με κρίσιμη συμβολή στη μείωση του αστικού θορύβου και στην απορρόφηση των επικίνδυνων ατμοσφαιρικών ρύπων», τονίζει ο Συνήγορος του Πολίτη, προσθέτοντας ότι τα δέντρα «**συμβάλλουν στην ευεξία και ψυχική υγεία των ατόμων, ενώ η διαρκής ελάττωση αυτών έχει εξαιρετικά δυσμενείς επιπτώσεις στη διατήρηση της αστικής πανίδας**».*

### Γεωτεχνικό Επιμελητήριο

Σύμφωνα με το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο, οι κυριότερες αιτίες εφαρμογής ακατάλληλων κλαδεύσεων και γενικότερα της μη ορθολογικής διαχείρισης αστικού πρασίνου είναι: (α) αυτές σχεδιάζονται και πραγματοποιούνται από ανθρώπους που δεν έχουν τις απαιτούμενες

γνώσεις και εμπειρία, (β) οι πόροι που διατίθενται για το αστικό πράσινο είναι περιορισμένοι και δεν υπάρχει από τους δήμους μακροχρόνιος σχεδιασμός και προγραμματισμός, σχετικά με τη διαχείριση του αστικού πρασίνου της περιοχής ευθύνης τους και την εξασφάλιση των απαιτούμενων πόρων και (γ) η ανεπάρκεια του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου που αφορά στη διαχείριση του αστικού πρασίνου.

Ο Συνήγορος του Πολίτη απευθύνθηκε στο υπουργείο Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης, προκειμένου να εξεταστούν οι θέσεις του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος ως προς τις διαδικασίες για την ορθολογική κλάδευση του αστικού πρασίνου, ούτως **ώστε να δρομολογηθούν οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις τόσο σε θεσμικό όσο και σε διοικητικό επίπεδο**.



# Εξοργιστικό: Τα πυρηνικά και το ορυκτό αέριο έλαβαν «πράσινη» ετικέτα

## ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ WWF

Οι ευρωβουλευτές απέτυχαν να σταθούν στο ύψος της γεωπολιτικής, οικονομικής και κλιματικής κρίσης, εγκρίνοντας πρόταση πράξης για κανόνες ταξινόμησης επενδύσεων σε μονάδες με καύσιμο **ορυκτό αέριο** και **πυρηνική ενέργεια** ως «περιβαλλοντικά βιώσιμων». Ανοίγουν έτσι τον δρόμο για διεκδίκηση δισεκατομμυρίων ευρώ από επενδυτικά σχέδια και δραστηριότητες που επιταχύνουν την κλιματική κρίση και χωρίς καμία αμφιβολία βλάπτουν τον πλανήτη.

Συγκεκριμένα, στην ειδική συνεδρίαση και ψηφοφορία της Ολομέλειας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου οι ευρωβουλευτές είχαν την ευκαιρία να απορρίψουν τη συμπληρωματική κατ' εξουσιοδότηση πράξη του Κανονισμού Ταξινόμησης, μία νομοθεσία που περιλαμβάνει την πυρηνική ενέργεια και το ορυκτό αέριο στον «πράσινο» οδηγό επενδύσεων της ΕΕ. Απέτυχαν!

**Αυτή η νέα νομοθεσία δίνει στο ορυκτό αέριο και τα πυρηνικά μια «πράσινη» ετικέτα**, παρά τις υψηλές εκπομπές μεθανίου από την καύση αερίου και τα ραδιενεργά απόβλητα της πυρηνικής ενέργειας. Υποκρισία και σφετερισμός δισεκατομμυρίων ευρώ για συνέχιση δραστηριοτήτων, που αποδεδειγμένα βαρύνονται με μεγάλο περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Πριν από τη σημερινή ψηφοφορία, σχε-

δόν 500.000 άνθρωποι σε όλη την Ευρώπη προέτρεψαν τους ευρωβουλευτές τους να πουν όχι στο πράσινο ξέπλυμα του Κανονισμού Ταξινόμησης της ΕΕ. Αυτό δείχνει ότι οι ευρωπαίοι πολίτες δεν υποστηρίζουν ψευτοπράσινους νόμους.

«Το ορυκτό αέριο και τα πυρηνικά δεν είναι πράσινα, και η σήμανσή τους ως τέτοια είναι ξεκάθαρο "πράσινο ξέπλυμα", που βλάπτει ανεπανόρθωτα το κλίμα και τις επόμενες γενιές. Σήμερα οι λομπίστες των πυρηνικών και του ορυκτού αερίου κέρδισαν δισεκατομμύρια ευρώ, που πρέπει να σταματήσουν να χρηματοδοτούν την καταστροφή και να διοχετευθούν στη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και την εξασφάλιση της ζωής στον πλανήτη», **δήλωσε η Θεοδότη Νάντσου, επικεφαλής πολιτικής του WWF Ελλάς**. «Χάσαμε αυτή τη μάχη, αλλά δεν θα εγκαταλείψουμε τον αγώνα. Πιστεύουμε ότι αυτή η πράξη δεν συνάδει με τον κανονισμό Ταξινόμησης της ΕΕ, επομένως μαζί με άλλους οργανισμούς και γραφεία του WWF, θα διερευνήσουμε όλες τις πιθανές οδούς, συμπεριλαμβανομένων και των νομικών ενεργειών, για να σταματήσει το πράσινο ξέπλυμα και να διαφυλάξουμε τον πραγματικό σκοπό του κανονισμού ταξινόμησης. Καλούμε τα κράτη μέλη και τους ευρωβουλευτές να κάνουν το ίδιο».

Η συμπερίληψη του ορυκτού αερίου στον κανονισμό Ταξινόμησης έρχεται σε



σοβαρή αντίφαση με την υπόλοιπη νομοθεσία της ΕΕ, κυρίως με τις υποχρεώσεις της ΕΕ βάσει της Συμφωνίας του Παρισιού, του Ευρωπαϊκού κλιματικού νόμου, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ίδιου του Κανονισμού Ταξινόμησης.

Επιπλέον, το WWF καλεί τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να μην αμαυρώσουν το πράσινο προφίλ τους, να μην αγοράσουν τα ψευτοπράσινα ομόλογα, συμπεριλαμβανομένου του φυσικού αερίου ή των πυρηνικών, καθώς η τρέχουσα παγκόσμια αγορά πράσινων ομολόγων εξαιρεί και τα δύο.

## Εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το πρόγραμμα του ΕΣΠΑ «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027



### Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή»

Την Παρασκευή 26 Αυγούστου εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το πρόγραμμα του ΕΣΠΑ «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή 2021-27» με προϋπολογισμό 3,6 δισ. ευρώ, αρμοδιότητας της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ και ΤΣ, του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής.

Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση, το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλ-

λαγή» της περιόδου 2021-2027 σχεδιάστηκε στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 2 του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την προώθηση μιας πιο πράσινης Ευρώπης θέτοντας ως στρατηγικούς στόχους:

- Την προώθηση της ενεργειακής μετάβασης σε **καθαρές μορφές ενέργειας** και χρήση ΑΠΕ για ελαχιστοποίηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
- Την προσαρμογή στην **κλιματική αλλαγή**, την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνων που συνδέονται τόσο με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, αλλά και με τις ανθρώπινες παρεμβάσεις στα οικοσυστήματα.
- Την αστική αναζωογόνηση με έμφαση στο δομημένο και φυσικό αστικό περιβάλλον.
- Τη βιώσιμη πολυτροπική αστική κινητικότητα-μικροκινητικότητα.
- Την ικανοποίηση των απαιτήσεων

του **περιβαλλοντικού κεκτημένου** της ΕΕ στην διαχείριση των στερεών αποβλήτων και υδάτων, ενσωματώνοντας τις παραμέτρους της κυκλικής οικονομίας.

- Τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων.

Το πρόγραμμα συμβάλλει με πόρους του σε ποσοστό 85,2% μέσω δράσεων ΕΤΠΑ και 19,4% μέσω δράσεων ΤΣ στην επίτευξη των στόχων της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, ενώ σε ποσοστό 18% μέσω δράσεων ΕΤΠΑ συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων διατήρησης και προστασίας της βιοποικιλότητας.

Οπωσδήποτε θετικά όσα ανακοινώθηκαν. Δουλειά του περιβαλλοντικού κινήματος να δώσει τις προτάσεις και τις μάχες που θα χρειαστεί για να είναι πραγματικά έργα περιβαλλοντικής προτεραιότητας και όχι ντυμένα πράσινα έργα άλλων σκοπιμοτήτων.

Γ.Κ.



# Ξεκίνησε το μεγάλο μεταναστευτικό ταξίδι των πελαργών

## ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ



Το μεγάλο και δύσκολο μεταναστευτικό ταξίδι των πελαργών (*Ciconia ciconia*) ξεκίνησε από το Εθνικό Πάρκο Μεσολογγίου-Αιτωλικού για τις πιο θερμές χώρες της Αφρικής.

Η Μονάδα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Μεσολογγίου και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Στερεάς Ελλάδας του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.Φ.Υ.ΠΕ.Κ.Α) στα πλαίσια καταγραφής της αναπαραγωγικής δραστηριότητας των λευκοπελαργών παρακολουθεί το μεταναστευτικό τους ταξίδι. Θεωρείται από τα μεγαλύτερα, αφού ξεπερνάει τα 30.000 χιλιόμετρα που διανύουν οι αξιοθαύμαστοι πιλότοι ανεμοπορώντας για τις πιο θερμές περιοχές, όπου θα διαχειμάσουν στην υποσαχάρια Αφρική.

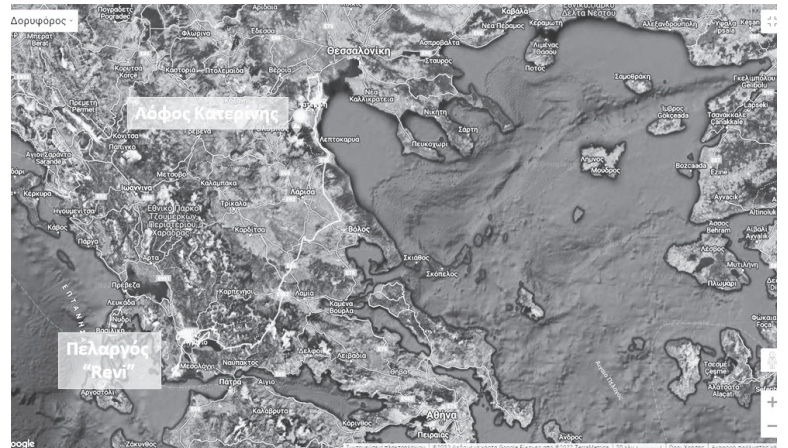
Κάθε χρόνο τον Ιούνιο και από το 2015 πραγματοποιούνται στο Εθνικό Πάρκο Μεσολογγίου δακτυλιώσεις στους νεοσσούς πελαργούς. Στο πόδι των μικρών πελαργών τοποθετείται ένα πλαστικό δαχτυλίδι (παραμένει δια βίου) απεικονίζοντας έναν κωδικό-αριθμό και παίζοντας το

ρόλο του διαβατηρίου. Το 2022 δακτυλιώθηκαν οι περισσότεροι πελαργοί από κάθε άλλη χρονιά. Είκοσι οχτώ στον αριθμό νεοσσοί από δέκα πελαργοφωλιές (Κατοχή, Πεντάλοφος, Νεοχώρι, Μαγούλα) και από τους οποίους η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία επιλεκτικά τοποθέτησε οχτώ δορυφορικούς πομπούς τηλεμετρίας.

Οι πομποί μέσω ψηφιακής διαδικτυακής πλατφόρμας και σε on line χρόνο απεικονίζουν την πορεία τους, τις στάσεις για τροφοληψία, τη θέση ημερήσιας δραστηριότητας, τους διαδρόμους μετανάστευσης, τις περιοχές διαχείμασης και τις αιτίες θνησιμότητας. Με αυτές τις δύο μεθόδους, τόσο των επανευρέσεων, όπου θα αναγνωριστούν τα πτηνά από παρατήρηση μέσω των δακτυλιδιών, όσο και των πομπών παρακολούθησης θα εξαχθούν αξιόπιστα επιστημονικά συμπεράσματα συλλέγοντας στοιχεία για την βιολογία του πτηνού.

Τα αγαπημένα μας λελέκια, όπως τα αποκαλούν οι κάτοικοι της περιοχής, έχουν ήδη ξεκινήσει το ταξίδι της επιστροφής προς το νότο. Εκεί θα περάσουν τον χειμώνα στις αχανείς σαβάνες, μέχρι να επιστρέψουν και πάλι κοντά μας την ερχόμενη άνοιξη, τον Μάρτιο.

**Ενδεικτικά ο Μεσολογγίτης πελαργός «Διονύσης» από το Νεοχώρι** βρίσκεται στη Φολέγανδρο. Αναχώρησε από το



ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ & ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Εθνικό Πάρκο περνώντας από τα Ακαρνανικά όρη και έφτασε στη λιμνοθάλασσα Κόπραινας στον Αμβρακικό. Πέρασε την ιστορική Άρτα, την Καρδίτσα, τη Λάρισα και ξεκουράστηκε στη λίμνη Κάρλα. Το ταξίδι του συνεχίστηκε προς Φάρσαλα, Λαμία, Λειβαδιά και Αττική. Με πτήση προς το νότο πέρασε από τα νησιά του Αιγαίου Κύθνο, Σέριφο, ενώ τώρα βρίσκεται στη Φολέγανδρο.

**Ο πελαργός «Ρέβη» από τον Πεντάλοφο** βρίσκεται στις αγροκαλλιέργειες του χωριού Λόφου της Κατερίνης. **Η «Καιτούλα» από την Κατοχή** βρίσκεται στην Κρήτη κοντά στην Χερσόνησο μαζί με άλλους 60 περίπου πελαργούς. **Ο πελαργός «Λάμπρος» από το Νεοχώρι** μεταναστεύει επιλέγοντας τη διαδρομή προς Αφρική μέσω της Μ. Ασίας και βρίσκεται στη λίμνη

Κορώνεια. Το μεγαλύτερο όμως προς το παρόν ταξίδι έχει διανύσει ο «Φίλιππος» από το Νεοχώρι. Ο συγκεκριμένος επέλεξε τη μεταναστευτική διαδρομή της Κωνσταντινούπολης και βρίσκεται κοντά στο Ικόνιο στο Ερεγκλί της Τουρκίας.

Βέβαια υπάρχουν και πελαργοί που βρίσκονται ακόμη στην ευρύτερη περιοχή του Μεσολογγίου-Αιτωλικού. Αναμένονται και αυτοί με την σειρά τους να εγκαταλείψουν τις φωλιές και να αναχωρήσουν για τους ζεστούς τόπους της Αφρικής.

Τα πολύ χαρακτηριστικά και εύκολα αναγνωριζόμενα πουλιά αποτελούν ένα ζωντανό σύμβολο της ταυτότητας των συγκεκριμένων χωριών του Εθνικού Πάρκου προσφέροντας ένα θαυμάσιο θέαμα στους κατοίκους αλλά και τους επισκέπτες.

## Αποικίες νυχτερίδων στο Εθνικό Πάρκο Χελμού

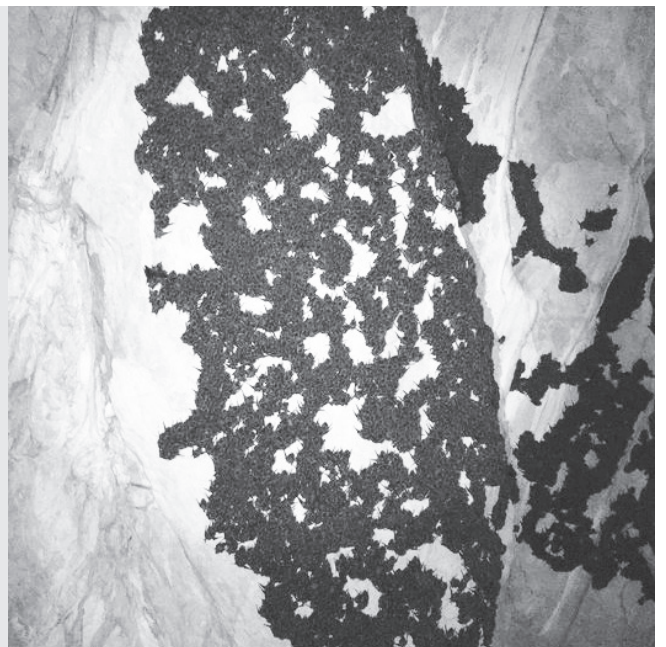
Η εξαιρετική φωτογραφία του υπαλλήλου της Μονάδας ΟΦΥ-ΠΕΚΑ του Χελμού Βουραϊκού Νίκου Τοπουζιδη, τραβηγμένη σε σημείο του σπηλαίου των Καστριών, δεν αναδεικνύει μόνο τη σημασία που έχει το συγκεκριμένο Εθνικό Πάρκο για τις νυχτερίδες, μια και φιλοξενεί αποικίες με αριθμούς της τάξης των δεκάδων χιλιάδων ατόμων, αλλά και την ευθύνη μας να χειριζόμαστε τέτοια ευαίσθητα στοιχεία της

πανίδας μας με άκρως υπεύθυνο τρόπο.

Καμιά διατάραξη του χώρου δεν επιτρέπεται και κάθε αναγκαίο μέτρο για την αποτροπή οχλήσεων στα χειρόπτερα αυτά πρέπει να ληφθεί.

Είναι σημαντικό όχι απλώς να διατηρηθούν οι αποικίες των νυχτερίδων στο Χελμό, αλλά και να παραμείνουν ακμαίες και πολυάριθμες.

Γ.Κ.





επιμέλεια: Παναγιώτης Χαλούλος  
<http://users.ach.sch.gr/pchaloul/>  
<http://blogs.sch.gr/pchaloul/>

# Φρούτα του αποκαλόκαιρου ή του φθινοπώρου στην τέχνη

**Τ**α σταφύλια είναι σίγουρα τα φρούτα που έχουν την τιμητική τους το Σεπτέμβρη, πρώτο μήνα του φθινοπώρου. Έχουν αρχίσει, βέβαια, να μας γλυκαίνουν από το τέλος του καλοκαιριού, τον Αύγουστο, όπως και τα σύκα, τα αχλάδια και άλλα, ενώ άλλα καλοκαιρινά φρούτα φθίνουν πλέον, όπως τα ροδάκινα ή τα καρπούζια. Από τα μέσα του Σεπτεμβρίου θα γεμίσουν τους πάγκους των λαϊκών αγορών και των οπωροπωλείων τα μήλα, ενώ μέσα στον Οκτώβριο θα εμφανιστούν τα ρόδια - σύμβολο της καλοτυχίας, που τα γευστικά σποράκια τους χαρίζουν ευεξία και ωραιότατο χρώμα σε σαλάτες λαχανικών ή φρουτοσαλάτες, αλλά και τα κυδώνια, που δεν τρώγονται μεν ωμά, αλλά είναι νοστιμότατα ως ψητά ή ως γλυκό του κουταλιού, από τα ωραιότερα και γευστικότερα του είδους!

Πολλοί εικαστικοί καλλιτέχνες έχουν αποτυπώσει ωραιότερες εικόνες φρούτων στους πίνακές τους. Όταν παρουσιάζεται στο ζωγραφικό έργο μια σύνθεση με φρούτα, το έργο λέμε ότι ανήκει στη θεματική κατηγορία που αποκαλείται «νεκρή φύση». Τέτοια θέματα παρατηρούνται από την αρχαία ελληνική τέχνη, τον 4<sup>ο</sup> αιώνα π.Χ., όπως μας αναφέρει ο Πλίνιος στη Φυσική Ιστορία.

Τα έργα του ζωγράφου Πειραιϊκού, μας πληροφορεί, είχαν ως αντικείμενο θέματα καθημερινά, αντικείμενα «φαγώσιμα και άλλα» με απίστευτο ρεαλισμό...

Ανάλογα θέματα ανακαλύφθηκαν από ανασκαφές της Πομπηίας και του Ερκουλάνουμ [ιταλικά: Ercolano, λατινικά: Herculaneum - η αρχαία ελληνική αποικία Ηράκλεια] (ρωμαϊκές πόλεις, που καλύφθηκαν από τις στάχτες της έκρηξης του Βεζούβιου).

Το θέμα της νεκρής φύσης θα ξεχαστεί στο πέρασμα του χρόνου, καθώς οι μεγάλοι ζωγράφοι θα το θεωρήσουν ως ανάξιο λόγου για αναπαράσταση, καθώς η ζωγραφική τοπίου και η ανθρωποκεντρική, με μυθολογικά, ιστορικά ή συμβολικά θέματα θα κερδίσουν έδαφος, η δε τέχνη της προσωπογραφίας θα καταστεί για μεγάλο χρονικό διάστημα το δημοφιλέστερο θέμα για την αστική, μεγαλοαστική τάξη, αλλά και για τους φορείς της πολιτικής και εκκλησιαστικής εξουσίας στη μεσαιωνική και νεότερη Ευρώπη.

Ο ζωγράφος που θα επαναφέρει το θέμα της νεκρής φύσης είναι ο Καραβάζιο (Caravaggio) το 17<sup>ο</sup> αιώνα, πρώτα με

μια σύνθεση με φθινοπωρινά φρούτα, που λανθασμένα θεωρήθηκε πως αποτελούσε λεπτομέρεια μεγαλύτερου έργου, ενώ ήταν αυτοτελής πίνακας.

Φανερός ο νατουραλισμός στην παράσταση του «άρρωστου Βάκχου», που είναι ο ίδιος ο ζωγράφος, ενώ είχε ασθενήσει από ελονοσία, γι' αυτό και το κιτρινοπράσινο χρώμα της επιδερμίδας και τα ταλαιπωρημένα από τον πυρετό μάτια...

Αποχαιρετώντας το καλοκαίρι παραθέτουμε ενδεικτικά πίνακες με καρπούζια, μεταξύ άλλων φρούτων, που ακόμα απολαμβάνουμε, γιατί το καλοκαίρι στη χώρα μας ουσιαστικά δεν τελειώνει με τις πρώτες φθινοπωρινές δροσιές!...

Καλό αποκαλόκαιρο, λοιπόν, ο χειμώνας αργεί, γι' αυτό ας μην ευχόμαστε ακόμα «καλό χειμώνα»!

## Πηγές:

<https://www.archaeoreporter.com/>  
<https://users.sch.gr/pchaloul/anagennisi/Baroque/caravaggio.htm>  
<https://www.klik.gr/gr/el/eikastika/>  
<https://www.nikosonline.gr/>



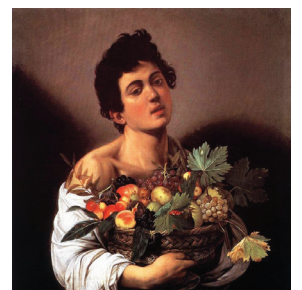
Τοιχογραφία της Πομπηίας: πετεινός, τιμπολογά ρόδια, αχλάδια και σύκα



Γυάλινη φρουτιέρα με καρπούς του φθινοπώρου, Πομπηία



Caravaggio, καλάθι με φρούτα  
 Το θέμα των φρούτων θα επαναλάβει σε αρκετούς πίνακές του ο Caravaggio



Caravaggio, αγόρι με φρούτα σε καλάθι



Caravaggio, άρρωστος Βάκχος



Πίνακας του Κώστα Τσόκλη με τους χυμούς καρπουζιού να πλημμυρίζουν τη ζωγραφική επιφάνεια!...



Μια φέτα καρπούζι και μια φέτα πεπόνι δεσπόζουν στη διακοσμημένη πορσελάνινη φρουτιέρα (ή σουπιέρα) στον όμορφο πίνακα του Μίποστ



# Σήμανση αποικίας Ιππόκαμπου στην λιμνοθάλασσα Αιτωλικού από την Μονάδα Διαχείρισης



Οργανισμός  
Φυσικού Περιβάλλοντος  
και Κλιματικής Αλλαγής  
**Ο.Φ.Υ.Π.Ε.Κ.Α.**

Η Μονάδα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Μεσολογγίου και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Στερεάς Ελλάδας με τους επόπτες-φύλακες τοποθέτησε σηματοδότες για την αποφυγή υποβάθμισης του ενδιαίτηματος του ιππόκαμπου (*Hippocampus guttulatus*) στην παραλιμνοθάλασσα περιοχή του Ι. Ν. Ταξιάρχων στη λιμνοθάλασσα του Αιτωλικού. Όπως σημειώνει σε έκθεσή του τον Μάρτιο του 2021 το Ενάλιο Ιστιτιούτο Ιππόκαμπος, «Άτομα ιππόκαμπων, κυρίως *Hippocampus guttulatus*, έχουν εντοπιστεί σε όλη την περιφέρεια της λιμνοθάλασσας, βασική όμως περιοχή είναι αυτή του Αγίου Ηλίου. Εκεί παρατηρείται πύκνωση των ατόμων ιππόκαμπων, που πιθανώς να οφείλεται σε απόληξη φλέβας στεριανών υδάτων και στο γεγονός ότι η περιοχή είναι κάπως απομακρυσμένη και απομονωμένη. Ο πυθμένας χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα πλούσιος από μύδια, μικροσκο-

πικά καρκινοειδή και πολλά ακόμα είδη.»

Ο ιππόκαμπος είναι ευάλωτο είδος και σήμερα αναφέρεται ως σχεδόν απειλούμενο για την περιοχή της Μεσογείου, ενώ εμφανίζεται στην κόκκινη λίστα της Διεθνούς Ένωσης για τη Διατήρηση της Φύσης (IUCN). Εμφανίζει αραιή κατανομή, χαμηλή κινητικότητα, χαμηλή γονιμότητα, ενώ χαρακτηρίζεται για την μακροχρόνια γονική φροντίδα και την πιστότητα συντρόφου. Η υποβάθμιση των οικοτόπων λόγω των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων είναι η βασική απειλή για τη ζωή του είδους, το οποίο επίσης έχει συμπεριληφθεί στη Σύμβαση για το Διεθνές εμπόριο απειλούμενων ειδών άγριας πανίδας.

Η δράση για την προστασία της αποικίας του *Hippocampus guttulatus* έγινε μετά από ενημέρωση τόσο του Λιμεναρχείου Μεσολογγίου όσο και των



επαγγελματιών αλιέων της λιμνοθάλασσας Αιτωλικού. Αξίζει να αναφέρουμε τέλος μερικά στοιχεία για το είδος, όπως ότι ανήκει στο ομώνυμο γένος των ιχθύων, ο Ιππόκαμπος ο σταγονώδης (*Hippocampus guttulatus*) ή «στικτός ιππόκαμπος», φθάνει σε μήκος τα 16 εκατοστά, ενώ στη λαογραφία λόγω της σχεδόν όρθιας στάσης του και της ανατομίας της κεφαλής του που προσομοιάζει με εκείνη του αλό-



γου και σε πολλές γλώσσες η κοινή του ονομασία είναι **αλογάκι ή άλογο της θάλασσας**.

## Μύθοι των λουλουδιών

■ Νίκη Τσάμη



### Παιώνια (*Paeonia*), Άνθος των Ανθέων.

Κανένα, σοβαρό και δίκαιο, έστω και θεϊκό, κοινωνικό σύνολο δεν νοείται, χωρίς δωρεάν ΕΣΥ. Και στον Όλυμπο, κατοικία πολλών θεών, υπήρχε ο ιατρός τους και το όνομά του: Παιών! Σαφώς και ήταν αθάνατοι, αλλά και πονούσαν και τραυματιζόταν, μεθούσαν (πονοκέφαλοι, σκοτούρες), βαρυστομάχιαζαν (εκατόμβες ήταν αυτές, πόση τσίκνα να αντέξουν), γεννούσαν, σφραδάζοντας από τους πόνους...

Ο Παιών, λοιπόν, ήταν πλήρους απασχόλησης, γιάτρευε από διάρροιες μέχρι

μάτιασμα, πονόλαιμους, ποδάγρες, ραγισμένες καρδιές... Γιάτρευε και γκρίνιαζε «Μπερμπάντη, πάλι κατέστησες έγκυο τη λεγάμενη! Πού να τρέχω τώρα πίσω από τη γελάδα;» ή «Νέρωνέ το το ρημάδι το νέκταρ, αφού δεν το σηκώνεις», τόπο δεν έπιαναν οι συμβουλές, όπως και όλων των γιατρών, άλλωστε.

Ήταν τέτοια η φήμη του, που, σου λέει, ο Πλούτων δύο φορές βγήκε από τον Κάτω Κόσμο, μία να απαγάγει γυνή και δεύτερη για να γιάτρευτεί από κάτι τραύματα που του τα έκανε, λέει, ο Ηρακλής. Βέβαια στα κουρέια, μάλλον εξ ιδίων τα αλλότρια, έλεγαν κάτι για κοθόρνους... Ψέμα με ουρά, να κουνάς τον μανδύα σου και να φτύνεις τον κόρφο σου, τσ, τσ, τσ, φτου. Άντρες! Α, άσε την τρομάρα που πήραν εκείνη την ημέρα οι Ολύμπιοι, με τα αγκομαχητά του Πλούτωνα και πόσοι έφτυσαν τον κόρφο τους! Κάτι φήμες για λερωμένους μανδύες, κάτι σανδάλια που γλιστρούσαν διαψεύστηκαν αρμοδίως. Δημοσιογράφοι... ούτε θεό ούτε όσιο δεν έχουν!

Τα φάρμακά του μαγικά, θεϊκά, φτιαγμένα με ειδικές συνθήκες φεγγαριού (με άλω, χωρίς άλω, με χάση, με γέμιση), υγρασίας, θερμοκρασίας, αιθέρα, πρωινής ή νυχτερινής δρόσου, το ξάστρισμα, η αστερόσκηνη, το φτερό σκουληκαντέρας, όλα είχαν καθοριστική σημασία, αλλά ο Παιών άξιος!

Ο Παιών, παρ' όλο που ίδρωσε και ξί-

δρωσε, πάνω από βραστήρες, σωλήνες, μπρίκια και τσανάκες, καμωμένα από κρύσταλλο, αχάτη, οπάλιο, ασήμι ή χρυσάφι, έριχνε και ματιές από το παράθυρο και έβλεπε τον κοσμάκη και πόναγε η ψυχή του, που δεν «μπορούσε» να τους γιάτρέψει. Σε κάτι νύξεις «τι τραβάει η ανθρωπότητα!» η απάντηση ήταν κεραυνοβόλα, άμεση και αναμφισβήτητη.

-Τι θες τώρα; Να δημιουργήσουμε κοινωνικό πρόβλημα; Αν τους γιάτρέψουμε όλους, τι θα κάνουν οι ξυλουργοί, οι ανθοπώλες, οι μοιρολογίστρες και «λοιπαί» ειδικότητες, θες τίποτα διαδηλώσεις στα Τέμπη;

Ο Παιών, όμως, ψυχοπονιάρης καθώς ήταν, διοχέτευσε - δια της ανόμου οδού - το «πράμα» στην αγορά, τσάμπα, αλλά τι σου κάνουν οι ρουφιάνοι!... Και, εντελώς τυχαία, ο Παιών βρέθηκε κεραυνοβολημένος, «ένα βράδυ που 'βρεχε, που 'βρεχε μονότονα, μέχρι το ξημέρωμα»...

Ο Δίας από ευγνωμοσύνη και σεβασμό στη γνώση του Παιώνα τον έκανε άνθος και το ονόμασε Παιώνια! Είναι αυτό που λέμε αιωνία η μνήμη. Ναι, ψηλά στα ορεινά που έζησε, ο Παιών, ευδοκμεί αυτό το Άνθος των Ανθέων, αυτή η, σχεδόν, πανάκεια.

Ο μύθος είναι αρχαίος Ελληνικός, με κάμποσες παραλλαγές. Πειράζει άλλη μία;



# Δέντρα μέσα στην πόλη ενοχλούν

**Η** παρουσία και ανάπτυξη μεγάλων δασικών δέντρων στις πόλεις είναι γενικής ευπρόσδεκτη. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις, που αυτά, είτε σε δημόσιο χώρο βρίσκονται είτε σε ιδιωτικό, γίνονται επίκεντρο διαφωνιών μεταξύ των γειτόνων και πικρών μακροχρόνιων διαμαχών.

Η ΟΙΚΙΠΑ έχει αρκετές φορές σχολιάσει τέτοιες περιπτώσεις, έχει προβεί σε προτάσεις και άλλες ενέργειες, για να επιλυθούν οι εντάσεις.

Χαρακτηριστικές περιπτώσεις η **κουκουναριά της Αρόης** και οι **μουριές** στην έξοδο της Σολωμού προς την Ελ. Βενιζέλου, περιπτώσεις για τις οποίες η ΟΙΚΙΠΑ συνέβαλε στην ανεύρεση λύσεων, ώστε και η βελτίωση της κυκλοφορίας να επιτευχθεί και τα δέντρα να σωθούν.

Σε μια περίπτωση με συναφή χαρακτηριστικά μάς επέστησαν την προσοχή φίλοι της Κίνησης, αλλά με τα δασικά δέντρα (μεγάλα πεύκα) να βρίσκονται σε ιδιωτικό χώρο.

Πρόκειται για διαμάχη που

κρατάει κάμποσα χρόνια και αφορά στην απαίτηση γειτόνων να κοπούν στο ύψος του ισογείου, τουλάχιστον, τα μεγάλα πεύκα της φωτογραφίας μας, που βρίσκονται στην αυλή σπιτιού της οδού Θεμιστοκλέους στο Προάστιο, πίσω από τη γνωστή εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου.

Οι γείτονες διαμαρτύρονται ότι τα δέντρα επιβαρύνουν υπέρμετρα με τις πεσμένες πευκοβελόνες και κλαδιά τους αυλές και στέγες των γύρω σπιτιών, ενώ η ιδιοκτήτρια του σπιτιού, θεωρώντας τα δέντρα αναπόσπαστο στοιχείο της όλης αξίας του σπιτιού της, αποδέχεται μόνο μερικού τύπου κλαδεύσεις, απορρίπτοντας σθεναρά τις απαιτήσεις για κοπή του δέντρου στο ύψος του ισογείου.

Προσέγγιση των δύο πλευρών δεν έχει γίνει εφικτή και πληροφορούμαστε ότι η διαμάχη έχει φτάσει μέχρι και τα δικαστήρια. **Η δική μας γνώμη, μετά από επίσκεψη από κοντά στο χώρο, είναι να βρεθεί μέση οδός, που και τα δέντρα να**



**κρατά ζωντανά, αλλά και να περιορίζει την όχληση από τις πευκοβελόνες.**

Μια τέτοια λύση θα μπορούσε να αναζητηθεί σε μια ουσιαστικά αυστηρότερη, και **κατάλληλα προσανατολισμένη κλάδευση, ενδεχομένως με αφαίρεση ικανού μέρους του φυλλώματος των 2 μεγάλων πεύκων, αλλά ΟΧΙ ολική**, πράγμα που θα συνεπαγόταν η κλάδευση μέχρι το ύψος του ισογείου, γιατί αυτό θα επέφερε με βεβαιότητα την αποξήρανση των δέντρων. Αυτό, διότι τα πεύκα ουδέποτε επιβιώνουν από ένα ολικό κλάδεμα, σε

αντίθεση με άλλα δέντρα (πχ.. κουτσουπιές, μουριές).

Αυτή είναι η πρότασή μας και έτσι νομίζουμε ότι πρέπει να προσεγγίζουμε τέτοιου είδους θέματα. Το αστικό πράσινο, περιλαμβανομένου αυτού που βρίσκεται σε ιδιωτικά οικόπεδα συμβάλλει πολλαπλά στην ποιότητα ζωής στην πόλη. Με την εξαίρεση των περιπτώσεων ορατής επικινδυνότητας οι λύσεις είναι χρήσιμο να είναι ευέλικτες και να αποφεύγονται οι εκριζώσεις ή θανατώσεις δέντρων.

Γιώργος Κανέλλης

## Νέα ΚΥΑ για Τοπικά Σχέδια Δράσης για τα δηλητηριασμένα δολώματα



Ένα σημαντικό βήμα για την προστασία της άγριας πανίδας από δηλητηριασμένα δολώματα γίνεται με Κοινή Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, Τάκη Θεοδωρικάκου, και των συναρμοδίων υπουργών. Με την ΚΥΑ καθορίζονται τα μέτρα και οι διαδικασίες που λαμβάνονται σε τοπικό επίπεδο από τις αρμόδιες υπηρεσίες για τη διαχείριση περιστατικών δηλητηρίασης ατόμων άγριας πανίδας στην ύπαιθρο, όπως και οι διαδικασίες διερεύνησης και εντοπισμού των δραστών.

Επίσης, προβλέπεται η σύνταξη **Τοπικού Σχεδίου Δράσης**, με βάση το οποίο

καθορίζονται τα σημεία επικοινωνίας για την άμεση ενεργοποίηση του, καθώς και οι εξειδικευμένες δράσεις που αναλαμβάνονται από κάθε εμπλεκόμενο, οι οποίες περιλαμβάνουν:

1. Ενέργειες για τον έλεγχο και τη διερεύνηση περιστατικών παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων.
2. Καταχώρηση όλων των περιστατικών δηλητηριάσεων σε βάση δεδομένων.
3. Επίσημη καταγγελία του περιστατικού στην Ελληνική Αστυνομία/Δασική Υπηρεσία.
4. Διενέργεια νεκροψιών/νεκροτομών και δειγματοληψιών και ενέργειες για τη δίωξη της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων.
5. Εντατικοποίηση των μέτρων φύλαξης σε περιοχές με συχνά περιστατικά δηλητηρίασης, καθώς προβλέπεται η δυνατότητα διενέργειας κοινών περιπόλων των δασικών υπαλλήλων με τους Ιδιωτικούς Φύλακες Θήρας των Κυνηγετικών Οργανώσεων και τους φύλακες των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών του ΟΦΥΠΕΚΑ.
6. Εκπαιδεύσεις του προσωπικού.

7. Ενημέρωση των χρηστών γης (κτηνοτρόφοι, αγρότες, κυνηγοί, μελισσοκόμοι κλπ.) και ευαισθητοποίηση των πολιτών.
8. Αξιοποίηση της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων για την ηλεκτρονική σήμανση των ζώων συντροφιάς.

Τέλος, στην ΚΥΑ γίνεται ειδική αναφορά για τη λειτουργία των ειδικών μονάδων Ανίχνευσης Δηλητηριασμένων Δολωμάτων. Υπενθυμίζεται ότι στις αρχές Ιουνίου ολοκληρώθηκε η εκπαίδευση πέντε βελγικών ποιμενικών σκύλων, που, υπό την καθοδήγηση των χειριστών τους, θα συνδράμουν σε προληπτικές περιπολίες για τον εντοπισμό και την απομάκρυνση δηλητηριασμένων δολωμάτων.

Ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Γιώργος Αμυράς, δήλωσε: «Η Κοινή Υπουργική Απόφαση ενισχύει τον αγώνα που δίνουμε για την αντιμετώπιση της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων. Σε συνδυασμό με τις ειδικές μονάδες περιπολίας, με τους πέντε βελγικούς ποιμενικούς, δημιουργούμε μια ακόμη ασπίδα για την άγρια πανίδα, προστατεύοντας τη βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα».



# Νέα σιδηροδρομική γραμμή: ν' αφήσουμε πίσω τις αυταπάτες!

**Ε**ν μέσω του ελληνικού καλοκαιριού σοβαρές εξελίξεις ανατάραξαν το τελματωμένο τοπίο γύρω από το ακανθώδες πρόβλημα της διέλευσης της Νέας σιδηροδρομικής γραμμής.

Πράγματα γνωστά από την αρχή, όπως, για παράδειγμα, το γεγονός ότι η χρηματοδότηση δεν είναι θέμα της περιφέρειας «πολιτικής βούλησης» εθνικού επιπέδου, αλλά των αρμόδιων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επανέφεραν βίαια τη συζήτηση σε ένα ρεαλιστικό πλαίσιο, από το οποίο την είχαν αποσπάσει οι καλλιεργούμενες από το λαϊκισμό της πλειοδοσίας αυταπάτες υπογειοποιήσεων.

Έτσι βρισκόμαστε μπροστά σε μια κατάσταση που, για να γίνουν υπογειοποιήσεις, είτε η «μεγάλη» (από το Ρίο) είτε η «μικρότερη» από την Κανελλοπούλου και μετά, είτε θα βάλει τα πολλαπλάσια λεφτά που απαιτούνται ο ελληνικός προϋπολογισμός, πράγμα ανέφικτο, είτε θα μπορούμε σε μια περιπέτεια με πιθανή κατάληξη ένα επίμηκες γιαπί επ' αόριστον και πιθανή επιστροφή κονδυλίων στην ΕΕ, διότι ο όρος της κατάληξης στο λιμάνι δεν θα έχει ικανοποιηθεί, και έναν προαστιακό να αποτελεί ανάμνηση για τους Πατρινοίς.

Υπάρχουν όμως, όπως υπήρχαν πάντα, κάποιες φωνές που προτείνουν όσα μας βγάζουν από τα αδιέξοδα και αφήνουν προοπτική όχι μόνο για την διατήρηση του προαστιακού, αλλά και την επέκτασή του στο πλαίσιο ευρύτερου ρεαλιστικού δικτύου μέσων σταθερής τροχιάς στην Πάτρα.

Στις αρχές Ιουλίου η **Ένωση Πολιτών «Φίλοι του Προαστιακού Σιδηροδρόμου της Πάτρας»**, στους οποίους ο υπογράφων το κείμενο αυτό συμμετέχει ενεργά, προχώρησαν στην παρακάτω ανακοίνωση, με κύριο στόχο πρώτα και κύρια να αναγνωριστούν τα χρηματοδοτικά όρια που θέτει η ΕΕ και δεύτερον να γίνει επιτέλους μια συζήτηση σε ήρεμους τόνους, για να πάμε σε λύσεις βιώσιμες και εφικτές.

Παραθέτω όλο το κείμενο της ανακοίνωσης, στη σύνταξη της οποίας συμμετείχα, γιατί πραγματικά θέτει τις διαστάσεις του προβλήματος όπως είναι σήμερα και συνεχίζει να διατηρεί την επικαιρότητά της και τον εύστοχο χαρακτήρα της.

Σημειώνω ότι η θέση για προτεραιότητα των επίγειων λύσεων, την οποία υποστηρίζει η ανακοίνωση, είναι και προσωπική μου θέση, διαφορετική από την παλαιότερα διατυπωμένη θέση της ΟΙΚΙΠΑ για μερική υπογειοποίηση.

## Ακολουθεί η ανακοίνωση:

Η είδηση ότι η Επιτροπή Μεταφορών της Κομισιόν της ΕΕ δεν συμπεριέλαβε στον κατάλογο των προς χρηματοδότηση 399 ευρωπαϊκών έργων μεταφορών την υπογειοποίηση του τμήματος Ρίου-Αγίου Διονυσίου της Νέας Σιδηροδρομικής Γραμ-



μής Αθηνών - Πατρών, έπεσε ως κεραυνός στην καλοκαιρινή αιθρία.

Πλην όμως όχι για όλους. Επιστήμονες, γνώστες των διαδικασιών και των κριτηρίων κόστους - οφέλους των Βρυξελλών, καθώς και η Ένωση Πολιτών «Φίλοι του Προαστιακού Σιδηροδρόμου της Πάτρας» είχαν έγκαιρα, αν και με κόστος, προειδοποιήσει για το μη ρεαλιστικό από οικονομική - χρηματοδοτική άποψη όσο και από την τεχνική πλευρά των απαιτήσεων για υπογειοποίηση (μπαζωμένα θαλάσσια τμήματα, διάβαση Χαράδρου και Μείλιχου).

Επανερχόμαστε και πάλι, για να τονίσουμε για μια ακόμη φορά ποιες είναι οι ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ σύμφωνες με το μακροχρόνιο συμφέρον του λαού της Πάτρας προτεραιότητες:

1. Η έλευση της Νέας Σιδ. Γραμμής ΟΧΙ ΜΟΝΟ ως το Ρίο αλλά έως το νέο λιμάνι. Και τούτο όχι μόνο για λόγους ουσίας, αλλά και για να μην απαιτηθούν επιστροφές χρηματοδοτήσεων.
2. Η διατήρηση του επιτυχημένου και ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΥ για ένα πλέγμα βιώσιμων και φιλικών στους πολίτες των Πατρών Προαστιακού σιδηροδρόμου. Η υπογειοποίηση κάθε άλλο παρά βέβαιο είναι ότι κρατάει τον προαστιακό με όλες τις στάσεις του, ενώ η συντήρηση της υπογειοποίησης θα είναι πολυδάπανη.
3. Η πόλη χρειάζεται ένα επίγειο ελαφρύ (τραμ) μέσο σταθερής τροχιάς με πυκνά δρομολόγια και πυκνές στάσεις με κλάδο, προς το Πανεπιστήμιο - Νοσοκομείο και πρώην ΑΤΕΙ, Βιομηχανική ζώνη και Αεροδρόμιο, προοπτικές που με την υπογειοποίηση ματαιώνονται.

Σήμερα ο Προαστιακός σιδηρόδρομος Πατρών κλείνει δώδεκα χρόνια λειτουργίας. Κανείς δε θέλει να περάσουν άλλα τόσα χρόνια χωρίς να λειτουργεί το μέσο από τις παράλογες απαιτήσεις. Έργα και ταυτόχρονη λειτουργία του



προαστιακού δεν είναι δυνατή!

Θεωρούμε ότι η πόλη μπορεί και πρέπει να αφήσει πίσω της επιδιώξεις που στερούνται ρεαλισμού και να επικεντρωθεί στην ΤΑΧΕΙΑ υλοποίηση του έργου, με τη λιγότερη σε διάρκεια διακοπή της λειτουργίας του Προαστιακού και μόνο όταν εξασφαλιστεί πλήρως η χρηματοδότηση! Πιστεύουμε λοιπόν ότι είναι απαραίτητη μια ολοκληρωμένη παρέμβαση με συνοδά έργα, ώστε η προτεινόμενη λύση να μην περιλαμβάνει μόνο τα λειτουργικά χαρακτηριστικά της γραμμής, αλλά και τη συνολική ανάπλαση του παραλιακού μετώπου και την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος. Με αυτόν τον τρόπο θα καλυφθούν οι σύγχρονες ανάγκες της πόλης, ανεξάρτητα από τον τρόπο χάραξης της υπεραστικής γραμμής.

Αυτό προϋποθέτει τη συνεργασία εμπλεκόμενων φορέων, (Υπουργείο, ΟΣΕ, ΕΡΓΟΣΕ, Περιφέρεια, Δήμος, ΟΛΠΑ, Πανεπιστήμιο, ΤΕΕ κλπ.), ώστε η πόλη να μεγιστοποιήσει τα οφέλη από τη διέλευση του σιδηροδρόμου.

Αυτά λέει η ανακοίνωση και δίνουν πραγματι ρεαλιστική και ταχεία διέξοδο. Ο έχων ώτα ακούειν, ακουέτω. Διαφορετικά υπάρχουν και το ενδεχόμενο του ...τραβήγματος ορισμένων αυτιών.

Γιώργος Κανέλλης



# Η ηχορρύπανση είναι εδώ και βασανίζει τους πολίτες. Απαιτούνται λύσεις, όχι ανοχή και προσχήματα!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΦΟΡΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΧΟΡΡΥΠΑΝΣΗ



**Μ**ε τις πυρκαγιές και τους καύσωνες να είναι όλο και συχνότεροι, με τον κορωνοϊό να επιμένει εν μέσω καλοκαιριού, τείνουμε να θέτουμε σε δεύτερη μοίρα γνωστές μόνιμες απειλές κατά της υγείας μας, όπως η πάντα παρούσα και πολύμορφη ηχορρύπανση, όχι μόνο των πόλεων αλλά και παραθεριστικών περιοχών.

## Ως Δίκτυο κατά της Ηχορρύπανσης αισθανόμαστε την ανάγκη να επανέλθουμε.

Να παρουσιάσουμε τις διαστάσεις του προβλήματος στις ειδικές συνθήκες του καλοκαιριού και να απαιτήσουμε από ΟΛΟΥΣ τους αρμόδιους φορείς (Δήμους, αστυνομικές, εισαγγελικές αρχές) να υπερασπίσουν την ηρεμία και το δικαίωμα στην κοινή ησυχία και να το κάνουν με τρόπο πάγιο και συστηματικό.

Πηγές ηχορρύπανσης με μεγάλη συχνότητα και μέγεθος αυτή την εποχή είναι αφενός παραθαλάσσια μπαρ ή άλλα καταστήματα εστίασης, πολυχώροι εκδηλώσεων και δεξιώσεων, αλλά και πανηγύρια που διαθέτουν υψηλής έντασης μουσική, αφετέρου οχήματα, ιδίως μεγάλα δίκυκλα με «κομμένες», αρρυθμιστές ή «πειραγμένες» εξατμίσεις.

Και οι δυο αυτές πηγές πλήττουν ιδίως το δικαίωμα στο νυκτερινό ύπνο και απειλούν

κατ' αυτόν τον τρόπο την ψυχική ηρεμία των κατοίκων των πόλεων, αλλά και των παραθεριστικών περιοχών, τη στιγμή μάλιστα που οι καιρικές συνθήκες επιβάλλουν ανοικτά παράθυρα. **Τονίζουμε ότι βλέπουμε με ελπίδα και ικανοποίηση μια ορατά αυξημένη προσπάθεια των αστυνομικών αρχών να επέμβουν συστηματικότερα και σε περισσότερες περιπτώσεις για την αντιμετώπιση των φαινομένων ηχορρύπανσης.**

Παράλληλα όμως και με δυσάρεστη έκπληξη, βλέπουμε να εμφανίζονται δημοσιεύματα, που μιλούν για ανοχή και «στραβά μάτια» ή μάλλον «κουφά αυτιά» στην ηχορρύπανση εκ μέρους Δημοτικών αρχών, ιδίως της Δημοτικής Αρχής της Πάτρας.

Στο μέτρο που αυτά ισχύουν, υπογραμμίζουμε ότι ρόλος των Δημοτικών Αρχών είναι να στηρίζουν λύσεις σε τέτοια προβλήματα και όχι να ασκούν πελατειακές πολιτικές. Επίσης δημόσιες εκφράσεις δυσaráσκειας για την αυξημένη προσπάθεια των αστυνομικών αρχών είναι αδιανόητες από οποιονδήποτε και αν προέρχονται.

Για πολλοστή φορά επομένως υπογραμμίζουμε ότι σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους επιβάλλεται:

Ο συστηματικός έλεγχος των παραπάνω πηγών ηχορρύπανσης στα πλαίσια διαδικασιών **ΡΟΥΤΙΝΑΣ** και όχι έκτακτων ή πρόσκαιρων, εντυπωσιακών ενίοτε, αλλά θνησιγενών προσπαθειών. Η όποια παρατηρούμενη αναβάθμιση του θέματος από την Αστυνομία πρέπει να λάβει μόνιμα χαρακτηριστικά.

Η αναζήτηση από κοινού με τεχνικούς ήχου και επιβολή μέτρων **κατάλληλου προσανατολισμού των ηχείων** σε ανοικτούς χώρους συνεσιτάσεων οποιουδήποτε είδους, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται συγκέντρωση και όχι διάχυση του ήχου. Πληροφο-



ρούμεθα ότι τέτοια θετική περίπτωση υπήρξε σε παραλιακή περιοχή της Αιγιαλείας, επομένως απαιτούμε να εξαντληθεί κάθε περιθώριο τέτοιων θετικών τεχνικών λύσεων.

Ο πάγιος και τακτικός έλεγχος, εκ μέρους των Δήμων για το **αν τηρούνται οι όροι**, βάσει των οποίων δίδονται άδειες καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος με δυνατότητα μουσικής, χωρίς τακτικές ανοχής και κωλυσιεργίας.

Ο συστηματικός έλεγχος των δίκυκλων, ιδίως μεγάλου κυβισμού **με «κομμένες», αρρυθμιστές ή «πειραγμένες» εξατμίσεις** χωρίς, επιτέλους, επικλήσεις αστειών προσχημάτων τύπου «δεν έχουμε αρκετά ηχώμετρα». Τα ελεγκτικά όργανα έχουν αυτιά να ακούσουν και μάτια, για να διαπιστώσουν το «πείραγμα» των εξατμίσεων. Σημειώνουμε ότι αυτού του είδους η εκκωφαντική ηχορρύπανση, σε νυκτερινές ώρες και λεωφόρους με κίνηση, συνδυάζεται συχνά με επικίνδυνα όσο και πολλαπλά παράνομα φαινόμενα που περιλαμβάνουν αυτοσχέδιους αγώνες και «κόντρες».

Η ηχορρύπανση κουρελιάζει τα νεύρα των πολιτών που δε θέλουν κάτι παραπάνω από το δικαίωμα στην κοινή ησυχία, τις ώρες που προβλέπονται. Η ανοχή της ή η ελλιπής και μη συστηματική πάταξή της κουρελιάζει το κύρος του νόμου και των αρχών.

Δικαιούμαστε να αλλάξει αυτή η κατάσταση και οι αρχές μπορούν να το κάνουν. **Επιβάλλεται να τεθεί σε προτεραιότητα και υλοποιηθεί μια ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ και ΠΑΓΙΑ πολιτική διαφύλαξης της κοινής ησυχίας ΤΣΡΑ.**

## Εκτός από τους δρόμους υπάρχει και το Κοτύχι!

Με θριαμβικούς τόνους ανήγγελε το Υπουργείο Υποδομών «έργα 2 δισεκατομμυρίων ευρώ για τη Δυτική Ελλάδα»

Όπως διαβάζουμε σε ρεπορτάζ της Πελοποννήσου (24-8) «Οδικά, σιδηροδρομικά και αντιπλημμυρικά έργα, που προσεγγίζουν τα 2 δισ. Ευρώ, βρίσκονται σε εξέλιξη από το υπουργείο Υποδομών και θα αλλάξουν τη Δυτική Ελλάδα. Από τα μεγαλύτερα έργα που υλοποιούνται είναι ο αυτοκινητόδρομος Πάτρα-Πύργος, ένα έργο που είχε βαλτώσει για χρόνια, αλλά σήμερα έχει και πάλι ενεργά εργοτάξια.»

Επίσης, στην τελική ευθεία περνάει ο σιδηροδρομικός διαγωνισμός της ΕΡΓΟΣΕ για την ηλεκτροκίνηση στο τμήμα Αίγιο-Ρίο, ο οδικός άξονας Άκτιο-Αμβρακία, προϋπολογισμού 150 εκατ. ευρώ, θα ολοκληρωθεί μέσα στο 2023, ενώ προ ημερών δόθηκε στην κυκλοφορία, 12 χρόνια μετά την έναρξη των πρώτων έργων στον αυτοκινητόδρομο, η παράκαμψη Αμφιλοχίας, μήκους 17 χιλιομέτρων.

**Ας μας επιτραπεί, λοιπόν, να αναρωτηθούμε κι ως γίνουμε ενοχλητικοί:**

Ένα έργο περιβαλλοντικής βελτίωσης, ελάχιστου συγκριτικά κόστους, ζητήσαμε και με μύριους κόπους οι προϋποθέσεις για την χρηματοδότηση και εκτέλεσή του (οριοθετήσεις, μελέτη) έχουν υλοποιηθεί: την επιστημονικά ορθή **ενίσχυση της λουρονησίδας του Κοτυχίου**, που κάθε τόσο σπάει από τον ισχυρό κυματισμό, η λιμνοθάλασσα κινδυνεύει να γί-



νει τμήμα του πελάγους, οι ψαράδες χάνουν τα ψάρια, και μες στην απελπισία τους αυθαίρετα κουβαλάνε και ρίχνουν βράχους και μπάζα για να την στηρίξουν.

Δεν πρέπει κάποτε να σταματήσει αυτό; Δεν πρέπει να τηρηθούν οι δημόσιες υποσχέσεις της πολιτικής ηγεσίας της Περιφέρειας ότι το έργο θα γίνει;

Μόνο οι δρόμοι είναι «ανάπτυξη»; Το φυσικό περιβάλλον δεν δικαιούται να πάρει μια ελάχιστη μερίδα ενδιαφέροντος και χρηματοδότησης;

Γ. Κανέλλης